

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA
Cankarjeva 5, p.p.1696, 1001 Ljubljana

T: 01 425 41 89
F: 01 425 20 87
E: mf.uppd@mf-rs.si
www.uppd.gov.si

**POROČILO O DELU URADA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PREPREČEVANJE PRANJA
DENARJA
ZA LETO 2015**

Ljubljana, 11.10.2016

1	UVOD	4
1.1	PРАВНА PODLAGA ZA DELO URADA	4
1.2	ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA	5
2	DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ	7
2.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR	7
2.2	NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	8
2.2.1	Nakazila na račune v države s seznama	9
2.2.2	Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama	10
2.3	PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI	11
3	DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ	12
3.1	ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	12
3.1.1	Prijavitelji	12
3.1.2	Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev	14
3.1.3	Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1	15
3.1.4	Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1	17
3.1.5	Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj	17
3.1.5.1	Analiza informacij	18
3.1.5.2	Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)	19
3.1.6	Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij	20
3.1.7	Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja	20
3.1.8	Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja	21
3.1.9	Tipologija sumljivih transakcij	22
3.2	ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM	24
4	SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA	25
4.1	KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT	25
4.1.1	Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja	25
4.1.2	Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja	26
4.1.3	Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad	27
4.1.4	Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja	29
4.2	PREDLOG UKREPOV	30
5	PREVENTIVA IN NADZOR	33
5.1	PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT	33
5.1.1	Priprava novega ZPPDFT	33
5.1.2	Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT	34
5.2	DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES	34
5.2.1	Svet Evrope	34
5.2.1.1	Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)	34
5.2.1.2	Delovna skupina za Finančne storitve pri Svetu EU	35
5.2.2	Evropska unija	35
5.2.2.1	Komisija, Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranje terorizma - EGMLTF	35
5.2.2.2	Delavnica za pomoč državam članicam EU pri prenosu Direktive 2015/849/EU v nacionalne zakonodaje	36
5.2.2.3	Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije	36
5.3	SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU	36
5.3.1	Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji	37
5.4	NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH	37

5.4.2.1	Splošna ocena stanja	38
5.4.2.2	Druge kršitve	38
5.4.3.1	Bančni sektor	39
5.5	OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV	39
5.6	INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA	40
6	MEDNARODNO SODELOVANJE.....	41
6.1	MULTILATERALNO SODELOVANJE	41
6.1.1	Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT	41
6.2	BILATERALNO SODELOVANJE	43
6.2.1	Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT	43
6.2.1.1	Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov	44
6.2.2	Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198	44
6.2.3	Ostale oblike mednarodnega sodelovanja	45
7	DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE	47
7.1	ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE	47
7.1.1	Gibanje in struktura kadrov	47
7.2	FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE.....	48
7.3	INFORMATIKA	48
7.3.1	Področje elektronskega sporočanja podatkov o zaprosilih s strani zavezancev ZPPDFT	48
7.3.2	Vzdrževanje podatkovne baze in evidenčnega sistema Urada.....	48
7.3.3	Zbiranje, hranjenje in objava podatkov o transakcijah, ki jih sporočajo zavezanci na podlagi drugega odstavka 38. člena ZPPDFT	48
7.3.4	Priprava statističnih podatkov in analiza gotovinskih transakcij za letno poročilo za leto 2015	48
7.3.5	Odkrivanje in odpravljanje napak na strežnikih	48
7.3.6	Arhiviranje prejetih zaupnih podatkov	49
7.3.6.1	Egmont (ESW).....	49
7.3.6.2	Podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah	49
7.3.6.3	Podatkov o prenosih gotovine čez državno mejo.....	49
7.3.7	Priprava dokumentacije za EU projekt ePPD in sodelovanje pri pripravi dokumentacije za JN programskega vmesnika ISUPPD.....	49
7.3.8	Vključevanje novih sodelavcev v delovni proces Urada.....	49
7.3.9	Aktivnosti izobraževanja uporabnikov	49
8	POVZETEK.....	50
8.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA IN PRENOSI GOTOVINE ČEZ MEJO SKUPNOSTI	50
8.2	SUMLJIVE TRANSAKCIJE	50
8.3	FAZE POSTOPKOV V ZVEZI S PODANIMI KAZENSKIMI OVADBAMI ZA PRANJE DENARJA.....	50
8.4	PREVENTIVA IN NADZOR	51
8.5	MEDNARODNO SODELOVANJE.....	51
8.6	INFORMATIKA.....	52
8.7	KADROVSKE ZADEVE	53
8.8	FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE	53

1 UVOD

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12-ZIS-E in 19/14; v nadaljevanju: ZPPDFT) v 72. členu določa, da mora Urad RS za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju Urad) najmanj enkrat letno o svojem delu poročati Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o delu Urada za leto 2015 je že dvajseto poročilo Vladi RS, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2015 do dne 31. 12. 2015. Navedeno obdobje je glede statističnih in drugih številčnih podatkov prikazano posebej, zaradi primerjav med leti pa so v poročilu podani tudi določeni podatki iz prejšnjih obdobj.

1.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA

Urad je bil ustanovljen z Zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94) kot organ v sestavi Ministrstva za finance. Na podlagi 19. člena tega zakona je Urad formalno prišel z delom dne 1. 1. 1995. Urad je tudi po reorganizaciji državne uprave in po uveljavitvi Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/2002) ter Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) ostal organ v sestavi Ministrstva za finance. Vsebinsko in formalno podlago za delovanje Urada so, poleg že omenjenih predpisov, v obravnavanem obdobju predstavljali še naslednji zakonski in podzakonski akti ter predpisi EU:

- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 60/07), ki je prišel veljati dne 21. 7. 2007;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 19/10, ZPPDFT-A), ki je prišel veljati 18. 3. 2010;
- Zakon o dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 77/11, ZPPDFT-B), ki je prišel veljati 18. 10. 2011;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 19/14, ZPPDFT-C), ki je prišel veljati 1.4.2014;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS št. 108/12, ZIS-E), ki je prišel veljati 1. 1. 2013;
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS št. 90/11);
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS št. 10/08);
- Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12, KZ-1-UPB-2);
- Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12, ZKP-UPB8);
- Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Uradni list RS, št. 98/04-UPB1 in 65/08- ZOPOKD-B);
- Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11-ZOPNI)
- Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10-UPB5 in 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10-ZPlaSS-A, 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10- ZTFI-UPB3);
- Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št.16/08, ZDP-2 in št. 85/2009, ZDP-2A);
- Zakon o ratifikaciji konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi (Ur. l. SFRJ, MP, št. 14/90);
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Uradni list

RS, št. 24/10);

- Zakon o ratifikaciji kazenskoopravne konvencije Sveta Evrope o korupciji (Uradni list RS, št. 26/00 - MP, št. 7/00) ter Zakon o ratifikaciji Dodatnega protokola h Kazenskoopravni konvenciji o korupciji (Uradni list RS – MP, št. 17/04);
- Zakon o ratifikaciji konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (Uradni list RS - MP, št. 1/01);
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Uradni list RS – MP, št. 14/04);
- Zakon o ratifikaciji mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Uradni list RS – MP, št. 21/04);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005);
- Direktiva Komisije 2006/70/ES z dne 1. avgusta 2006 o določitvi izvedbenih ukrepov za direktivo 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede opredelitve politično izpostavljene osebe in tehničnih meril za postopke poenostavljene dolžnosti skrbnosti pri ugotavljanju identitete stranke ter izjeme na podlagi finančne dejavnosti, ki poteka zgolj občasno ali v omejenem obsegu (UL L št. 214 z dne 4. 8. 2006);
- Sklep Sveta št. 2000/642/PNZ dne 17. oktobra 2000 o sodelovanju med finančnimi obveščevalnimi enotami držav članic pri izmenjavi informacij (UL L št. 271 z dne 24. 10. 2000);
- Okvirni sklep Sveta št. 2001/500/PNZ z dne 26. junij 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in odvzemu predmetov in premoženjske koristi, ki izvirajo iz kaznivih dejanj (UL L št. 182 z dne 5. 7. 2001);
- Uredba (ES) št. 1889/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 10. 2005 o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005).
- Uredba (ES) št. 1781/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev (UL L št. 345 z dne 8. 12. 2006);
- Uredba Sveta (ES) št. 1110/2008 z dne 10. novembra 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L št. 300 z dne 11. 11. 2008).

Urad je pri delu upošteval tudi nekatere mednarodne predpise, ki formalno niso sestavni del pravnega reda Republike Slovenije, vendar pa se je Slovenija zaradi članstva v nekaterih mednarodnih organizacijah zavezala, da bo svojo zakonodajo uskladila s temi predpisi (Priporočila FATF¹).

1.2 ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA

Sistem odkrivanja pranja denarja je z uveljavitvijo preventivnih zakonov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma² ter z ustanovitvijo uradov za preprečevanje pranja denarja, ki so po svetu nastali pred 20 leti, namenil pomembno vlogo tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam) in uradom za preprečevanje pranja denarja. Mednarodno uveljavljen izraz za te urade je *Financial Intelligence Unit – FIU*, oziroma v prevodu »finančna obveščevalna enota«, kar poenostavljeno pomeni, da je ena od njegovih nalog sprejemanje, analiziranje in pošiljanje finančnih in drugih obveščevalnih podatkov pristojnim organom. Ta naloga urada je razvidna tudi iz definicije že omenjene Projektna skupine za finančno ukrepanje – FATF, po kateri so uradi za preprečevanje pranja denarja **»osrednji državni organ za sprejemanje, analiziranje in obveščanje pristojnih organov o sumljivih transakcijah in drugih morebitnih podatkih o pranju denarja ali financiranju terorizma«**.

Glede na organizacijsko obliko se uradi po svetu delijo na administrativne, policijske, tožilske/sodne in hibridne vrste, največ je prvih (v skoraj polovici držav članic EU). Tudi naša država se je odločila za administrativni tip urada, ki nima policijskih pooblastil, s čemer je poleg odkrivanja poudarjena tudi njegova vloga pri preprečevanju³ pranja denarja in financiranja terorizma. Prednost takih uradov je v

¹ Projektna skupina za finančno ukrepanje (*Financial Action Task Force - FATF*) je vodilno mednarodno telo za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, ki postavlja mednarodne standarde na tem področju (40 priporočil FATF iz februarja 2012). Deluje pod okriljem OECD vendar ni njegovo telo. Slovenija ni članica te skupine predvsem zaradi strateške odločitve FATF, da za stalne članice sprejme le še redke države (ob upoštevanju največje možne velikosti FATF, enakomerne geografske zastopanosti držav članic in pomembnosti, oziroma moči posameznega gospodarstva).

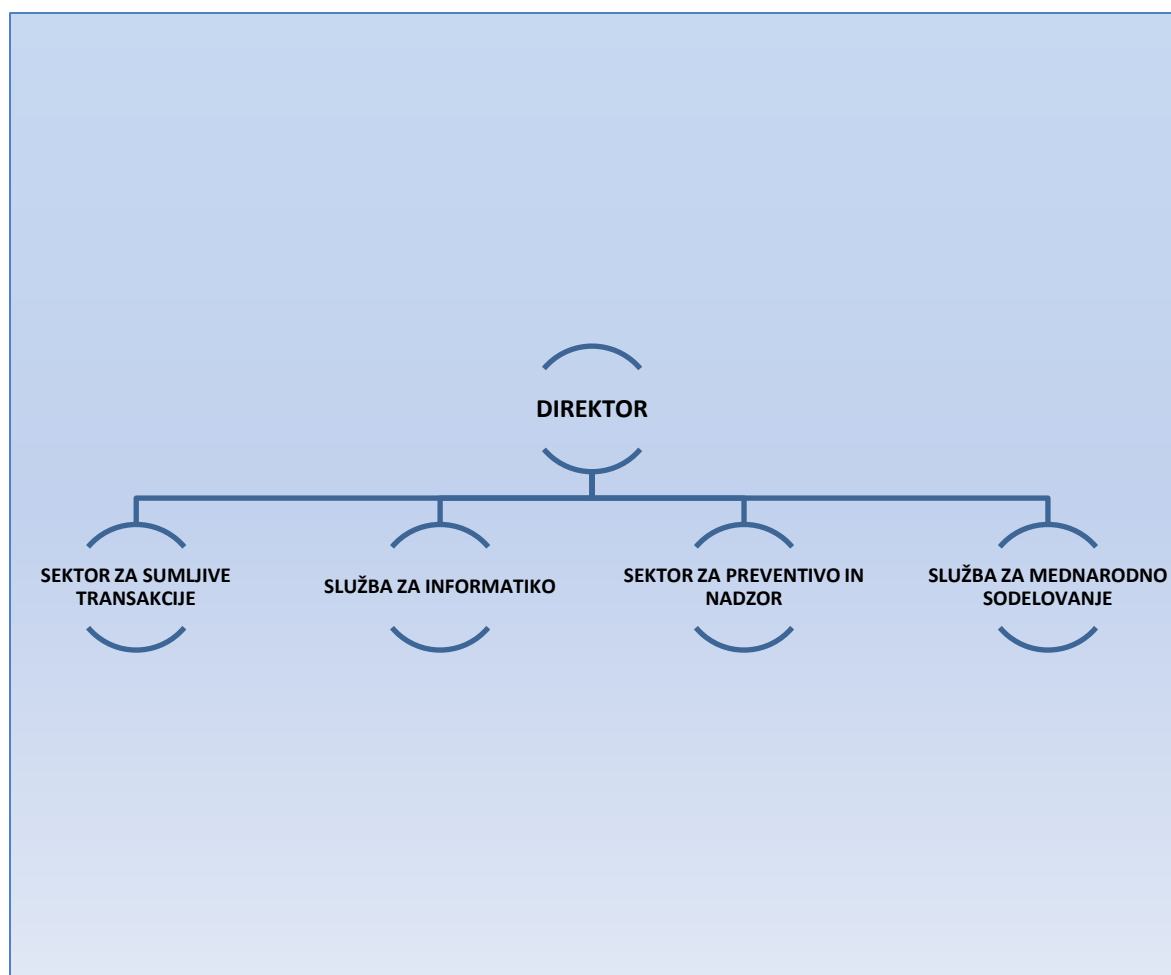
² Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v naši nacionalni zakonodaji uzakonjeno v Kazenskem zakoniku leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja in bil Ustanovljen Urad RS za preprečevanja pranja denarja.

³ Naloge Urada, ki se nanašajo na preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma so predlaganje sprememb predpisov, pripravljanje smernic za zavezance, sodelovanje pri pripravi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij, sodelovanje pri strokovnem usposabljanju zavezancev, spremljanje tipologij in trendov.

možnosti razvijanja sodelovanja urada z zavezanci, posebno z bankami. Urad je torej administrativni organ v sestavi Ministrstva za finance in deluje v vlogi posrednika med institucijami finančnega sistema na eni, ter organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj na drugi strani. V skladu s pooblastili analizira sporočene sumljive transakcije, ki mu jih sporočajo zavezanci in če pri tem ugotovi razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, ali drugih kaznivih dejanj, zbrane podatke kot obvestilo ali informacijo pošlje v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom, kakršna sta pri nas policija in tožilstvo. V zvezi z obvestili Urada policiji/tožilstvu velja poudariti, da gre za obveščevalne podatke, katerih del je opravljena analiza finančnih in drugih podatkov, in ne za kazenske ovadbe v smislu Zakona o kazenskem postopku (ZKP).

Organizacijska shema Urada, se je v letu 2004 na podlagi sprememb Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02) in na podlagi Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in nazivih v organih javne uprave in pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/2003), bistveno spremenila in vse do leta 2013 ostala enaka. V začetku leta 2014 je bila organizacijska struktura Urada spremenjena. Ukinjena je bila Služba za analitiko, njene naloge pa je prevzel Sektor za sumljive transakcije.

Organigram: Organizacijska shema Urada

Urad sestavljajo poleg vodstva še štiri organizacijske enote:

- Sektor za sumljive transakcije,
- Služba za informatiko,
- Sektor za preventivo in nadzor,
- Služba za mednarodno sodelovanje.

2 DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ

Urad od organizacij, ki so navedene v 4. členu ZPPDFT, in carinskih organov (sedaj FURS) prejema podatke o vseh transakcijah nad določenim zneskom, in sicer:

- o vseh gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR (v nadaljevanju gotovinske transakcije),
- od 18. 10. 2011 o vseh nakazilih nad 30.000 EUR, ki so bila na zahtevo stranke izvršena na račune v države oz. na račune fizičnih in pravnih oseb s prebivališčem oziroma sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranje terorizma; seznam teh držav objavlja urad na svoji spletni strani (v nadaljevanju nakazila nad 30.000 EUR) in
- o prenosih gotovine v vrednosti nad 10.000 EUR čez slovenski del meje Evropske Skupnosti na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (v nadaljevanju prenos gotovine).

2.1 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR⁴

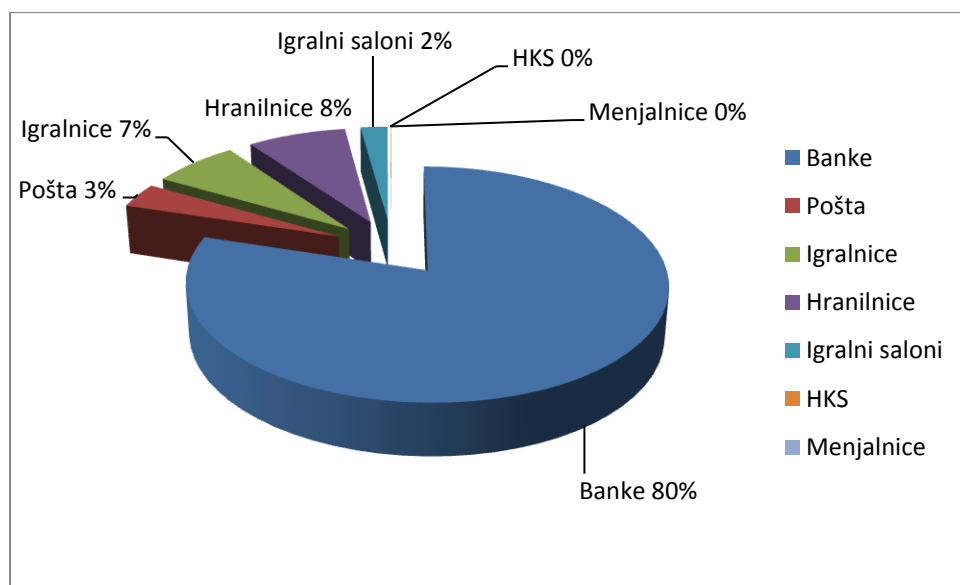
V letu 2015 je Uradu sporočilo gotovinske transakcije nad 30.000 EUR 40 različnih organizacij. Na predpisanih obrazcih je bilo sporočenih **11.993 gotovinskih transakcij**, katerih skupna vrednost je znašala **853.095.310 EUR**. V letu 2014 je bilo sporočenih **13.548 gotovinskih transakcij** v skupni vrednosti **974.279.746 EUR**. Primerjava med letoma pokaže, da se je tako število sporočenih gotovinskih transakcij kot njihova skupna vrednost zmanjšala za 12 %, pri čemer ugotavljamo, da se število sporočenih gotovinskih transakcij zmanjšuje vse od leta 2008 dalje.

Podrobnejši pregled števila gotovinskih transakcij je prikazan v Tabeli 1 in Grafu 1.

Tabela 1: Število in delež gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v obdobju 2014 - 2015 po prijaviteljih

Organizacije	2014		2015		Indeks 2014/2015
	Število	Delež	Število	Delež	
Banke	11.115	82,04%	10.365	86,43%	93
Pošta	565	4,17%	457	3,81%	81
Igralnice	849	6,27%	882	7,35%	104
Hranilnice	666	4,92%	1.006	8,39%	151
Igralni saloni	348	2,57%	275	2,29%	79
HKS	5	0,04%	6	0,05%	120
Menjalnice	0	0,00%	2	0,02%	0
Skupaj gotovinske transakcije	13.548	100,00%	11.993	100,00%	89

Graf 1: Struktura gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v letu 2014 po prijaviteljih

⁴Med navedenimi podatki niso zajeti podatki iz obrazcev o sumljivih transakcijah in podatki o prenosih gotovine nad 10.000 EUR čez mejo Skupnosti. Omenjene podatke prikazujemo posebej

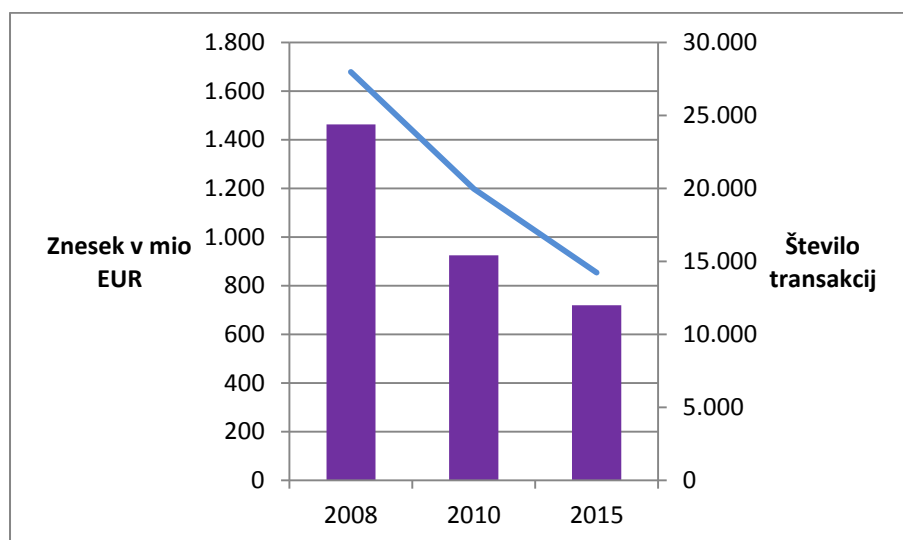
Iz zgornjih podatkov je razvidno, da so k celotnemu številu sporočenih gotovinskih transakcij, tako kot že vsa leta poprej, največ prispevale gotovinske transakcije, sporočene iz bančnega sektorja. Povprečna višina transakcije je znašala 65.658, kar je nekoliko manj kot prejšnje leto, ko je povprečna višina gotovinske transakcije znašala 71.931 EUR.

Najvišja povprečna vrednost gotovinske transakcije je bila sporočena iz sektorja bank in je znašala 67.984 EUR, najnižja iz sektorja hranilno-kreditnih služb v višini 41.468 EUR.

Na dan 31. 12. 2015 je bilo v računalniški evidenci Urada zavedenih 566.590 gotovinskih transakcij. Po krypto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinojev družbe HIT d.d. iz Nove Gorice.

Glede na podatke o izvršenih transakcijah z gotovino nad 30.000 EUR lahko ugotovimo, da število teh transakcij iz leto v leto upada. Še leta 2008 je Urad prejel 24.371 takih transakcij, v letu 2010 15.412 in v letu 2015 le še 11.993. Očitno je torej, da se je velik del finančnega poslovanja preselil v negotovinsko poslovanje oziroma v poslovanje preko bančnih računov, ki je precej bolj transparentno in tudi z vidika preprečevanja pranja denarja bolj obvladljivo.

Graf 2: Trend števila in skupnega zneska sporočenih transakcij izvedenih v gotovini nad zneskom 30.000 EUR

2.2 NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V skladu z drugim odstavkom 38. člena ZPPDFT morajo organizacije od 18. 10. 2011 najpozneje v treh delovnih dneh uradu sporočiti podatke o vsakem nakazilu nad 30.000 EUR, ki je bilo na zahtevo stranke izvršeno na račune fizičnih in pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma na račune v te države (v nadaljevanju nakazila). Seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma (v nadaljevanju seznam držav), se je v letu 2015 spremenil trikrat, konec leta pa je seznam zajemal 39 držav⁵.

V času od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 so organizacije uradu sporočile skupno **5.285 nakazil** v skupni vrednosti **899.314.039 EUR**. Od tega je bilo **3695 nakazil oziroma preko 69 % vseh nakazil v skupni vrednosti 753.362.676 EUR izvršenih v imenu domačih pravnih oseb** (kar predstavlja 83,7 % skupne vrednosti vseh nakazil), 1.454 nakazil oziroma 27,5 % vseh nakazil v skupni vrednosti 128.816.022 EUR je bilo izvršenih v imenu tujih pravnih oseb in 135 nakazil oziroma 2,5 % vseh nakazil v imenu fizičnih oseb. **Prejemniki teh nakazil so bila v večini primerov tuja podjetja**, in sicer je bilo na račune tujih podjetij izvršenih **5.141 oziroma 98,1 % nakazil v skupni vrednosti 883.309.053 EUR** (kar predstavlja 98,2 % skupne vrednosti vseh nakazil). Poleg tega je bilo 137

⁵ Iran, Demokratična ljudska republika Koreja, Alžirija, Mjanmar (Burma), Ciper, Panama, Sejšeli, Vanuatu, Brunej, Dominika, Gvatemala, Kazahstan, Libanon, Liberija, Luksemburg, Mikronezija, Nauru, Trinidad in Tobago, Andora, Anguila, Aruba, Bahami, Belize, Bermuda, Britanski deviški otoki, Caymanski otoki, Cookovi otoki, Gibraltar, Guernsey, Otok Man, Jersey, Liechtenstein, Malezija, Macao, Monaco, Montserrat, Palau, Samoa, Turks in Caicos otoki v prilogi.

nakazil oziroma 2,6% vseh nakazil izvršenih fizičnim osebam in 7 nakazil oziroma 0,01% vseh nakazil slovenskim pravnim osebam z računi v državah iz seznama. Če podatke o nakazilih v letu 2015 primerjamo s podatki iz leta 2014 ugotovimo, da je prišlo do porasta tako števila nakazil (za 20%), kot skupnega zneska izvršenih nakazil (za 57%), pri čemer je struktura nakazil glede na tip osebe, za katero se izvaja nakazilo in glede na tip osebe prejemnika nakazila ostala podobna. Kot smo navedli v poročilu za leto 2014, je bila na seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja v juliju 2014 uvrščena Bosna in Hercegovina, ki je na tem seznamu ostala do septembra 2015. V letu 2015 je bilo tako podjetjem s sedežem v Bosni in Hercegovini izvršenih kar 2.371 nakazil v skupnem znesku 254.236.875 EUR. Vzrok za bistven porast nakazil v letu 2015 pa je prav gotovo uvrstitev Luksemburga na seznam v marcu 2015. V Luksemburg je bilo v letu 2015 tako izvršenih kar 667 nakazil v skupni vrednosti 218.080.880 EUR.

V nadaljevanju poročila prikazujemo **nakazila izvršena na račune tujih podjetij**, ki predstavljajo veliko večino (98,2%) vseh nakazil, kot je razvidno zgoraj, in sicer ločeno:

- nakazila, ki so bila izvršena **na račune v države s seznamom**, ne glede na državo sedeža oziroma prebivališča prejemnika, in
- nakazila, ki so bila izvršena v dobro **pravnih oseb s sedežem v državah s seznamom**, ne glede na državo, v katero so bila sredstva nakazana. Večina nakazil je tako vsebovanih v obeh prikazih.

2.2.1 Nakazila na račune v države s seznamom

Na račune 670 tujih podjetij pri finančnih institucijah v državah s seznamom je bilo izvršenih skupno **4.638 nakazil** v skupni vrednosti **734.659.878 EUR**, pri tem država sedeža podjetja ni vedno enaka državi nakazila.

Ostala sredstva so bila nakazana v države, ki niso na seznamu, vendar prejemnikom, ki imajo sedež v državah s seznamom.

Tabela 1: Nakazila nad 30.000 EUR v države, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma v času od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Država nakazila	Št. nakazil	Skupaj nakazano v EUR	Delež zneska v %
BIH	2.294	245.094.200	33,36%
LUKSEMBURG	654	217.130.567	29,56%
EKVADOR	126	64.440.326	8,77%
CIPER	400	55.231.839	7,52%
DEVIŠKI OTOKI	255	20.925.593	2,85%
MACAU	76	17.419.565	2,37%
BERMUDI	60	15.360.124	2,09%
LIBERIJA	20	13.394.816	1,82%
PANAMA	109	11.986.081	1,63%
LIHTENŠTAJN	129	11.792.553	1,61%
BELIZE	126	10.155.377	1,38%
SEJŠELI	108	8.816.312	1,20%
BAHAMI	30	6.673.052	0,91%
GIBRALTAR	74	6.635.866	0,90%
INDONEZIJA	5	6.520.529	0,89%
MARSHALLOVI OTOKI	37	6.377.656	0,87%
LIBANON	13	5.925.421	0,81%
MONAKO	27	3.018.054	0,41%
MALEZIJA	42	2.791.765	0,38%
KAZAHSTAN	17	2.104.230	0,29%
ANDORA	5	1.046.843	0,14%
DOMINIKA	19	1.025.385	0,14%
KAJMANSKI OTOKI	7	383.433	0,05%
MONTSERRAT	1	174.000	0,02%
OTOK MAN	1	68.865	0,01%
URUGVAJ	1	65.963	0,01%
TRINIDAD IN TOBAGO	1	53.980	0,01%
JERSEY	1	47.483	0,01%
Skupaj	4.638	734.659.878	100,00%

Med vsemi državami s seznama, so bila nakazila nad 30.000 EUR izvršena v 28 držav, med katerimi po velikem številu in skupni vrednosti prejetih nakazil izstopata Bosna in Hercegovina, v katero je bilo izvršenih 33,36% skupne vrednosti vseh nakazil v države s seznama in Luksemburg, v katerega je bilo izvršenih 29,56% skupne vrednosti vseh nakazil v države s seznama. Sledita jima Ekvador z 8,77% in Ciper z deležem 7,52% nakazanih sredstev glede na skupno vrednost vseh nakazil v države s seznama.

2.2.2 Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama

Na račune **672 tujih podjetij** s sedežem v državah s seznama **4.997 nakazil** v skupni vrednosti **865.569.573 EUR**.

Nakazila na račune tujih podjetij s sedežem v državah s seznama prikazuje spodnja tabela. Ostala sredstva so bila nakazana družbam s sedežem v državah, ki niso na seznamu, vendar so bila nakazila izvršena v države s seznama.

Tabela 2: Nakazila nad 30.000 EUR tujim podjetjem oziroma fizičnim osebam s sedežem v državah s seznama od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Država sedeža prejemnika	Št. nakazil	Skupaj nakazano v EUR	Delež zneska v %
LUKSEMBURG	857	334.742.580	38,67%
BIH	2.289	242.429.316	28,01%
EKVADOR	125	64.393.326	7,44%
CIPER	428	61.453.078	7,10%
DEVIŠKI OTOKI	296	23.591.316	2,73%
SEJŠELI	214	22.957.686	2,65%
MACAU	88	18.960.439	2,19%
LIBERIJA	22	14.104.114	1,63%
BELIZE	142	11.787.147	1,36%
BERMUDI	33	10.614.250	1,23%
LIBANON	17	10.549.145	1,22%
PANAMA	98	8.597.600	0,99%
GIBRALTAR	87	7.691.027	0,89%
MARSHALLOVI OTOKI	42	6.868.454	0,79%
LIHTENŠTAJN	85	6.641.645	0,77%
INDONEZIJA	5	6.520.529	0,75%
MONAKO	28	3.131.650	0,36%
MALEZIJA	45	2.957.141	0,34%
KAZAHSTAN	17	2.104.230	0,24%
KAJMANSKI OTOKI	34	1.617.694	0,19%
DOMINIKA	20	1.065.385	0,12%
BAHAMI	11	1.003.684	0,12%
JERSEY	1	635.289	0,07%
ANDORA	3	370.535	0,04%
ALŽIRIJA	5	272.000	0,03%
MONTSERRAT	1	174.000	0,02%
GUERNSEY	1	150.000	0,02%
OTOK MAN	1	68.865	0,01%
NAURU	1	63.468	0,01%
TRINIDAD IN TOBAGO	1	53.980	0,01%
Skupaj	4.997	865.569.573	100,00%

Med državami s seznama, v katerih imajo prejemniki sedež, po velikem številu in skupni vrednosti prejetih nakazil ponovno izstopata Luksemburg in Bosna in Hercegovina. Na račune podjetij s sedežem v Luksemburgu in v Bosni in Hercegovini je bilo skupaj izvršenih preko 62,9% vseh nakazil oziroma preko 66% vseh nakazanih sredstev podjetjem s sedežem v državah s seznama.

2.3 PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI

V skladu s 73. členom ZPPDFT morajo carinski organi najpozneje v treh dneh Uradu sporočiti podatke o prijavi vnosa ali iznosa gotovine v vrednosti 10.000 EUR ali več pri vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje. **V letu 2015 je bilo na slovenskem delu meje Skupnosti skupno prijavljenih prenosov gotovine čez mejo 132**, kar je za 15 % več kot v letu 2014. V letu 2015 ni bilo ugotovljenih neprijavljenih prenosov gotovine preko meje Skupnosti.

Med **132 prijavljenimi prenosi** je bilo 99 vnosov gotovine v Skupnost in 33 iznosov gotovine iz Skupnosti. Od teh prenosov je bilo 13 prenosov izvršenih za tuje ali domače pravne osebe, 119 prenosov pa za tuje in domače fizične osebe. Skupna vrednost vnosov je znašala 3.166.853 EUR, 407.693 USD in 300 CHF, medtem ko je skupna vrednost iznosov iz Skupnosti preko meja Slovenije znašala 690.370 EUR in 652.491 USD.

Z vstopom Hrvaške v Evropsko Skupnost se je število prenosov gotovine močno zmanjšalo, saj obveza prijave gotovine velja samo še na mejnih prehodih na letališčih in v pomorskih lukah.

3 DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ

Urad od zavezancev, navedenih v 4. členu ZPPDFT (organizacij iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT ter odvetnikov, odvetniških družb in notarjev iz 2. odstavka 4. člena ZPPDFT), prejema podatke o sumljivih transakcijah ne glede na znesek in podatke o osebah, v zvezi s katerimi so podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Urad lahko začne nekatere zadeve obravnavati tudi na podlagi pobud določenih državnih in inšpekcijskih organov navedenih v 60. členu ZPPDFT ter na podlagi sporočenih dejstev borze in centralno klirinško depotne družbe v skladu s 74. členom ZPPDFT in nadzornih organov navedenih v 89. členu ZPPDFT. Poleg tega Urad na podlagi 64. in 65. člena ZPPDFT prejema določene podatke od sorodnih organov iz tujine ter preverja evidenco gotovinskih transakcij, evidenco prenosov gotovine preko meja Skupnosti ter evidenco nakazil povezanih z državami, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja ter financiranja terorizma, ki prav tako lahko služijo kot osnova za pričetek zbiranja podatkov o sumljivih transakcijah, premoženju ali osebah.

ZPPDFT v drugem odstavku 53. člena določa, da Urad sprejema, zbira, posreduje in analizira podatke in informacije na podlagi ZPPDFT, v 61. in 62. členu pa Urad pooblašča, da v primerih, ko presodi, da so pri transakcijah podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih, v 62. členu naštetih kaznivih dejanj, o tem obvesti pristojne organe.

3.1 ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V Uradu smo leta 2015 v skladu z določili ZPPDFT prejeli 521 prijav sumljivih transakcij ali sumljivih aktivnosti. Od tega se je 516 prijav nanašalo na razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1, medtem ko se je 5 prijav nanašalo na sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1. Na podlagi vseh teh prijav je Urad odprl 521 zadev in jih obravnaval v skladu z ZPPDFT. Obravnavane zadeve smo skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2010 - 2015 v poročilu razvrstili glede na:

1. *prijavitelje,*
2. *število in dinamiko odprtih in zaključenih zadev,*
3. *zadeve, posredovane Upravi kriminalistične policije v Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: UKP MNZ) zaradi razlogov za sum pranja denarja,*
4. *zadeve, posredovane UKP MNZ zaradi razlogov za sum financiranja terorizma,*
5. *zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve določenih drugih kaznivih dejanj,*
6. *izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcije,*
7. *vrednost začasno zaseženega umazanega denarja in premoženja,*
8. *tipologijo sumljivih transakcij.*

3.1.1 Prijavitelji

Podrobnejše podatke o prijaviteljih sumljivih transakcij in oseb, na podlagi katerih smo v Uradu leta 2015 odprli in obravnavali posamezne prijave, prikazujemo v Tabeli 4 (skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2010 - 2014). V tabeli so zajeti tisti prijavitelji, ki so izrecno določeni v ZPPDFT, saj Urad v skladu z določilom 53. člena tega zakona samo na podlagi takih zaznav lahko začne obravnavati določeno zadevo in izvajati svoja pooblastila.

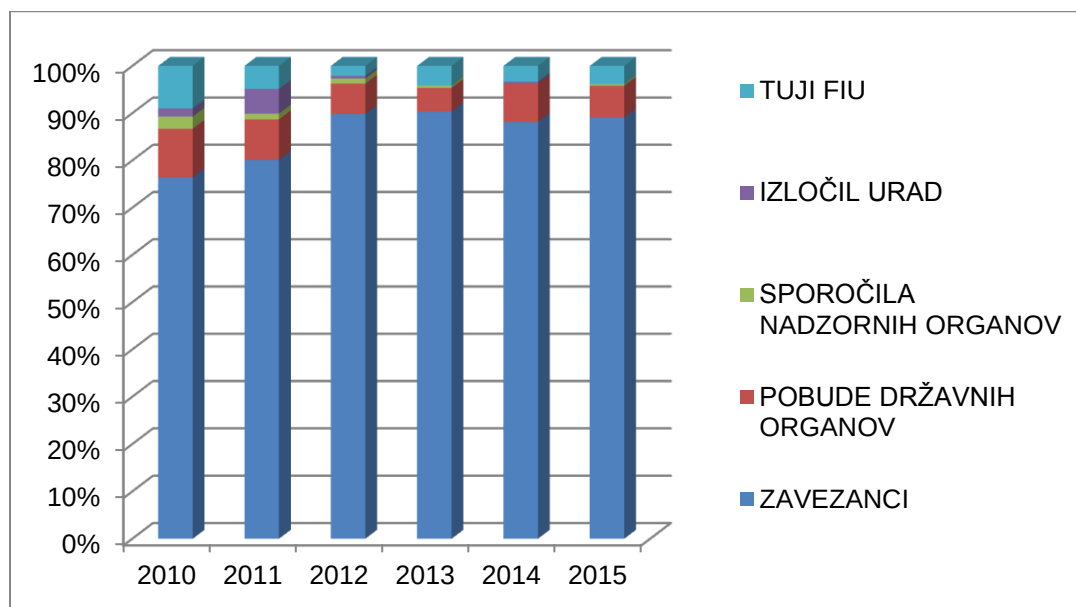
Tabela 4: Število in delež zadev po prijaviteljih v obdobju 2010 – 2015

PRIJAVITELJI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. SUMLJIVE TRN PO 38. ČLENU ZPPDFT	176	260	498	541	419	461
	75,54%	79,51%	89,09%	90,17%	87,29%	88,48%
Banke	164	238	461	504	372	422
Hranilnice	5	7	16	12	25	19
Pošta	1	4	9	2	4	6
BPH in DZU	1	1	1	9	4	2
Leasing	1	1	4	3	4	1
Revizorji in računovodje	1			2	1	
Igralnice					2	2
Prireditelji iger na srečo		1		2	2	1
Zlatarji	2	8	7	5	2	5
Nepremičninske agencije	1				1	
Zavarovalnice					1	3
Drugi zavezanci				2	1	
2. SPOROČANJE ST PO 49. ČLENU ZPPDFT	2	2	4	1	4	3
	0,86%	0,61%	0,72%	0,17%	0,83%	0,58%
Notarji	1		2	1	4	
Odvetniki	1	2	2			3
3. POBUDE PO 60. ČLENU ZPPDFT	24	28	36	30	39	35
	10,30%	8,56%	6,44%	5,00%	8,13%	6,72%
Ministrstvo za notranje zadeve, UKP	18	17	24	16	25	28
Državno tožilstvo	2	2	7	9	8	5
Sodišče		3		1	2	
Ministrstvo za finance, CURS	1	1	2	2		
Komisija za preprečevanje korupcije	3	3	3	1	2	
SOVA		2		1	2	2
4. SPOROČ. DEJSTEV PO 89. ČLENU ZPPDFT	6	4	6	3	0	2
	2,58%	1,22%	1,07%	0,50%	0,00%	0,38%
Ministrstvo za finance, FURS	2	1	3	2		
Tržni inšpektorat	1	2	1			1
Banka Slovenije	3	1	1	1		1
Računsko sod.			1			
5. URAD IZLOČIL IZ EVIDENC, KI JIH VODI	4	17	3		2	
	1,72%	5,20%	0,54%	0,00%	0,42%	0,00%
6. URADI DRUGIH DRŽAV	21	16	12	25	16	20
	9,01%	4,89%	2,15%	4,17%	3,33%	3,84%
SKUPAJ	233	327	559	600	480	521

Kot smo že navedli smo v letu 2015 na podlagi sporočenih sumljivih transakcij prijaviteljev odprli 521 zadev, in sicer:

- 461 zadev smo odprli na podlagi sporočenih sumljivih transakcij organizacij iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT;
- 3 zadeve smo odprli na podlagi sporočenih podatkov odvetnikov;
- 35 zadev smo odprli na podlagi pobud državnih organov;
- 2 zadevi smo odprli na podlagi dejstev prejetih od nadzornih organov iz 89. člena ZPPDFT;
- 20 zadev smo odprli na podlagi podatkov iz zaprosil tujih sorodnih uradov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

V nadaljevanju v Grafu 3, na podlagi zgoraj navedenih podatkov, prikazujemo deleže prijav posameznih prijaviteljev v obdobju od 2010 - 2015.

Graf 3: Delež posameznih prijaviteljev v skupnem številu prijav v obdobju od 2010 do 2015

Iz Tabele 4 in Grafa 3 je razvidno, da so med vsemi zavezanci Uradu največ prijav sumljivih transakcij posredovale *organizacije iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT na podlagi 38. člena ZPPDFT* med njimi pa izstopajo *banke*, ki Uradu vsako leto posredujejo največje število prijav, v zvezi s katerimi naj bi njihovi oceni obstajali razlogi za sum pranja denarja. Omenjeni trend je bil zaznan tudi v letu 2015, saj je bilo od vseh 521 zadev, kar 422 odprtih na podlagi podatkov iz prijav bank, kar znaša 80,10 % delež vseh odprtih zadev.

3.1.2 Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev

V nadaljevanju v Tabeli 5 prikazujemo število odprtih in zaključenih zadev v obdobju 2010 - 2015, torej prirast in zaključevanje zadev, ki jih je Urad obravnaval zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali financiranja terorizma.

Tabela 5: Pregled odprtih in zaključenih zadev Uradu v obdobju 2010 – 2015

LETO	PREJETO	OBVESTILA	INFORMACIJE	ZAKLJUČENO V URADU	ZAKLJUČENO SKUPAJ	ŠTEVILO POSREDOVANIH PISNIH IZDELKOV ⁶
						OBVESTILA/INFORMACIJE
2010	233	55	43	109	207	43/34
2011	327	99	58	99	256	84/48
2012	559	175	73	130	378	132/64
2013	600	170	109	156	435	135/83
2014	480	190	124	207	521	157/111
2015	521	259	107	206	572	190/95

Iz tabele je razvidno, da je leta 2015 Urad odprl **521** novih zadev in v istem obdobju zaključil **572** zadev.

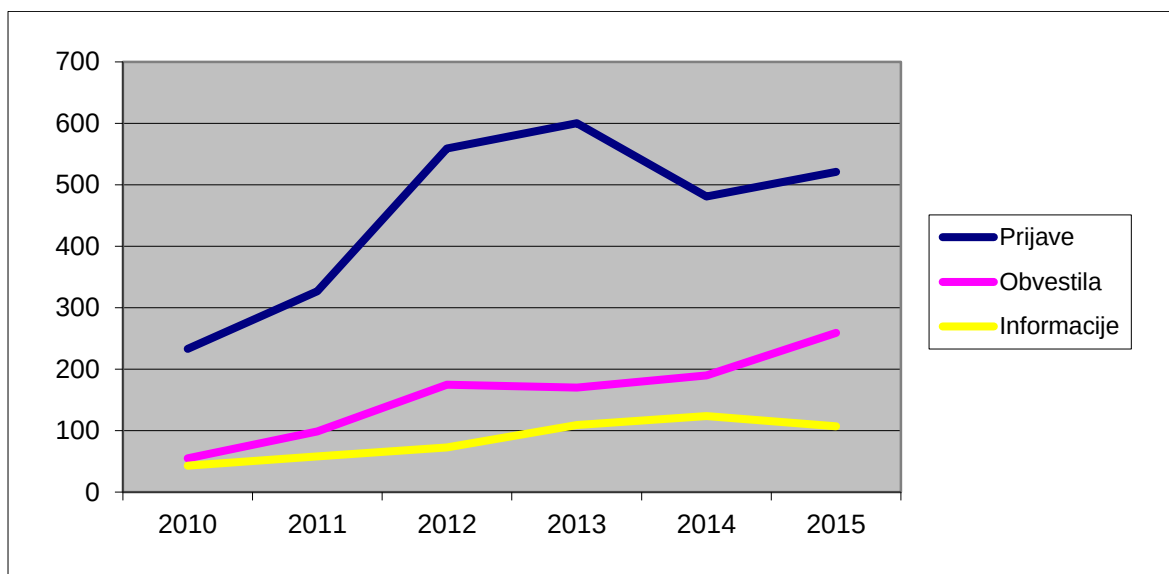
⁶ Podatki v tej koloni predstavljajo število pisnih obvestil ali informacij Urada pristojnim organom, ki je manjše od števila obravnavanih zadev, saj lahko Urad v enem obvestilu ali informaciji, ki jo pošlje pristojnim organom obravnava več zadev.

V letu 2015 je bilo 572 zadev zaključenih na naslednje načine:

- **259 zadev** smo v obliki **190 pisnih obvestil** o sumljivih transakcijah odstopili v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in v nekaterih primerih tudi državnemu tožilstvu, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja **pranja denarja ali financiranja terorizma**, kar predstavlja 45,28% vseh, v letu 2015 zaključenih zadev;
- **107 zadev** smo zaključili s **95 pisnimi informacijami**, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, navedenih v 62. členu ZPPDFT, zato smo jih posredovali pristojnim organom (Policija, FURS, SOVA). Z informacijami smo tako v letu 2015 zaključili 18,71% vseh, v tem letu zaključenih zadev;
- **206 zadev** smo zaključili in arhivirali v Uradu, saj pri njih nismo ugotovili razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali kakšnega drugega kaznivega dejanja, navedenega 62. členu ZPPDFT, kar predstavlja 36,01% od vseh v Uradu zaključenih zadev v letu 2015;

V nadaljevanju v Grafu 4 po letih prikazujemo podatke o številu prejetih zadev v razmerju do števila rešenih zadev, podanih obvestil o sumljivih transakcijah (glej točki 3.1.3 in 3.1.4. tega poročila) in informacij (glej točko 3.1.5 tega poročila) v obdobju 2010 – 2015.

Graf 4: Prikaz števila vseh odprtih zadev in posredovanih obvestil o sumljivih transakcijah in informacij v obdobju 2010 - 2015

Glede na podatke iz prejšnjih let lahko ugotovimo, da se je število prejetih prijav oziroma na njihovi podlagi odprtih zadev v letu 2015 rahlo povečalo. Od leta 2010, ko smo na podlagi prejetih prijav odprli 233 zadev, do leta 2013, ko smo na podlagi prijav odprli 600 zadev, smo beležili več kot 250% prirast števila novo odprtih zadev. Lanskoletni upad prijav se je tako pokazal za izjemo, saj je število prijav v letu 2015 v povprečju števila prijav zadnjih treh let. V nadaljevanju poročila navajamo podatke o zadevah, ki smo jih v obliki obvestil in informacij posredovali v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom.

3.1.3 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1

Med zaključenimi zadevami je Urad tiste zadeve, pri katerih je z dodatnim zbiranjem in analizo podatkov ugotovil, da obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, skupaj z dokumentacijo na podlagi 61. člena ZPPDFT odstopil v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ, v nekaterih primerih pa tudi pristojnemu državnemu tožilstvu.

Leta 2015 je Urad pri analiziranju 252 zadev ugotovil razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ki jih je v obliki 185 pisnih obvestil posredoval na UKP MNZ in/ali na državno tožilstvo. Razlog, da je število zadev večje od števila poslanih obvestil je v tem, da so nekatera obvestila vsebovala več med seboj povezanih zadev. Poleg omenjenih obvestil o sumljivih transakcijah, smo leta 2015 na UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu posredovali tudi 36 dopolnitev že podanih obvestil o sumljivih transakcijah.

V nadaljevanju v Tabeli 6 za leti 2014 in 2015 prikazujemo število obravnavanih domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, ter kumulativne zneske izvršenih transakcij, pri katerih smo v Uradu ugotovili razloge za sum pranja denarja.

Tabela 6: Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile leta 2014 in 2015 posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum pranja denarja

VRSTA PODATKA	2014	2015
Št. domačih fizičnih oseb	208	204
Št. tujih fizičnih oseb	99	199
Št. domačih pravnih oseb	144	152
Št. tujih pravnih oseb	47	96
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	175.000.425	247.762.960
USD	3.067.290	1.232.436

Iz podatkov v tabeli je razvidno, da smo v Uradu v obvestilih o sumljivih transakcijah zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2015 obravnavali 204 domače fizične osebe, 199 tujih fizičnih oseb ter 152 domačih in 96 tujih pravnih oseb. V primerjavi s podatki iz prejšnjega leta lahko ugotovimo, da se je trend večjega števila obravnavanih oseb nadaljeval tudi v letu 2015. Samo za primerjavo naj navedemo, da smo v leto 2010 v naših obvestilih obravnavali skupno »le« 158 fizičnih in pravnih oseb, medtem ko smo leta 2015 obravnavali preko 650 oseb. Pri tem ugotavljamo, da je rast števila obravnavanih oseb odvisen le od števila obravnavanih zadev, saj smo v obdobju 2010-2014 povprečno na zadevo, v kateri smo ugotovili razloge za sum pranja denarja, obravnavali 2,8 oseb v letu 2015 pa 2,5 oseb na zadevo.

Znesek denarja, za katerega so v obravnavanih obvestilih o sumljivih transakcijah obstajali razlogi za sum, da je povezan s kaznivim dejanjem pranja denarja, se je v letu 2015 glede na prejšnje leto zvišal za 42% odstotkov in znaša 247.762.960 EUR. Pri tem poudarjamo, da ta znesek predstavlja samo skupen znesek izvršenih transakcij, pri katerih so bili podani razlogi za sum pranja denarja, in ne nujno tudi količine v resnici opranega denarja. Hkrati, podobno kot smo ugotovili pri številu obravnavanih oseb, ugotavljamo, da je na višanje obravnavanega zneska najbolj vplivalo večje število obravnavanih zadev, saj je porast povprečnega zneska na zadevo samo 5% glede na leto 2014.

Urad v okviru pooblastil, ki jih ima pri odkrivanju razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ne more zagotovo ugotoviti, iz katerega predhodnega kaznivega dejanja ta sredstva izvirajo. Urad tako v 19 podanih pisnih obvestilih ni navajal predhodnega kaznivega dejanja, pri ostalih pa smo glede na zbrane podatke o okoliščinah izvedbe transakcij ocenili, katero predhodno kaznivo dejanje je bilo najverjetneje storjeno. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, smo v letu 2015 v 27 primerih zaznali kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po členu 240 KZ-1 in/ali davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, v 15 primerih kaznivo dejanje goljufije po 211. členu KZ-1, v 6 primerih kaznivo dejanje prepovedane proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami po 186. členu KZ-1. V ostalih obvestilih smo kot morebitna predhodna kazniva dejanja zaznali še kazniva dejanja poslovne goljufije po 288. členu KZ-1 (4-krat), organiziranje denarnih verig in nedovoljeno prirejanje iger na srečo po 212. členu KZ-1 (3-krat), uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva po 247. členu KZ-1 (2-krat), zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 (2-krat), oderuštva po 214. členu KZ-1 (2-krat), ponarejanje in uporaba ponarejenih vrednotnic ali vrednostnih papirjev po 244. členu KZ-1 (2-krat), ter v posameznih primerih še kazniva dejanja poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1, goljufije na škodo Evropske unije po 229. členu KZ-1, tatvine

po 204. členu KZ-1, hudodelskega združevanje po 294. členu KZ-1, izneverjenje po 215. členu KZ-1, poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja po 209. členu KZ-1 ter zatajitev finančnih obveznosti po 254. členu KZ. V kar 92 primerih pa smo na Uradu glede na zbrane podatke v pisnih obvestilih navedli, da sredstva najverjetneje izvirajo iz predhodnih kaznivih dejanj storjenih v tujini, pri čemer je šlo največkrat za ugotovitev, da sredstva izvirajo iz kaznivih dejanj storjenih v Italiji.

3.1.4 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1

Kot smo že navedli je Urad v letu 2015 prejel v obravnavo tudi 5 zadev, pri katerih so obstajali razlogi za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1. V večini teh zadev se začetni sumi niso potrdili, smo pa skupno v letu 2015 pristojne organe v 7 zadevah obvestili o sumih storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 in jim posredovali 5 pisnih izdelkov. V teh obvestilih smo obravnavali 3 domače fizične osebe in 17 tujih.

Hkrati s tem smo na Uradu na področju preprečevanja financiranja terorizma izvajali tudi redne mesečne preglede evidenc Urada (evidenci gotovinskih ter sumljivih transakcij ter prenosov gotovine v Skupnost in iz nje) v zvezi z osebami in organizacijami iz seznama EU (Consolidated List of Persons, Groups, Entities subject to EU Financial Sanctions), zoper katere na podlagi direktiv EU in resolucij Združenih narodov veljajo določene finančne sankcije. Pri teh pregledih izvedenih v letu 2015 nismo ugotovili, da bi katera od oseb iz tega seznama opravila ali bi bila povezana s finančnimi transakcijami v Sloveniji.

3.1.5 Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj⁷

Leta 2015 je Urad na podlagi 62. člena ZPPDFT, v zadevah, pri katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, posredoval pristojnim organom **107 zadev, ki smo jih posredovali v obliki 95 pisnih informacij.** Glede na vrsto ugotovljenih kaznivih dejanj smo informacije posredovali naslednjim pristojnim državnim organom:

- UKP MNZ (23 zadev oz. 21 informacij),
- UKP MNZ in FURS (76 zadev oz. 63 informacij),
- samo na FURS (7 zadev⁸ oz. 6 informacij),
- SDT (1 zadeva oz. 1 informacija).

Večina informacij, in sicer 74, se je nanašala na sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, 13 se jih je nanašalo na sume goljufije po 211. členu KZ-1, 4 na sume kaznivega dejanja organiziranja denarnih verig ali nedovoljenih iger na srečo po 212. členu KZ-1, in po ena na sume kaznivih dejanj prepovedane proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami po 186. členu KZ-1, tatvine po 204. členu KZ-1, oškodovanje upnikov po 227. členu KZ-1, in ponarejanja listin po 251. členu KZ-1.

Tabela 7: Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile v letih 2014 in 2015 posredovane pristojnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj

VRSTA PODATKA	2014	2015
Št. domačih fizičnih oseb	155	113
Št. tujih fizičnih oseb	26	60
Št. domačih pravnih oseb	106	89
Št. tujih pravnih oseb	18	20
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	73.309.027	189.647.889
USD	200.000	33.689

⁷ Navajamo samo tiste zadeve, ki so bile posredovane pristojnim organom kot informacije zaradi sumov izvršitve drugih kaznivih dejanj. Informacije, ki smo jih posredovali FURS hkrati pa tudi kot obvestila na Policijo, smo statistično zajeli že med obvestili v točki 3.1.3.

⁸ Na FURS smo posredovali še 5 zadev ali 4 pisne informacij, vendar smo te informacije zaključili tudi kot obvestila in so statistično prikazana v točki 3.1.3.

Kot je razvidno iz medletne primerjave števila udeleženih oseb in skupnega zneska transakcij, v zvezi s katerimi so bili podani razlogi za sum storitve opisanih kaznivih dejanj, se je glede na prejšnje leto zmanjšalo število obravnavanih domačih fizičnih oseb in povečalo število obravnavanih tujih fizičnih oseb. Struktura obravnavanih oseb se ni bistveno spremenila, glede na to da smo v letu 2015 z informacijami zaključili manj zadev, pa se bistveno ni spremenila niti povprečno število obravnavanih oseb na zadevo. V zvezi z zneskom ugotavljamo, da se je povečal za kar 250%. Glede samega povečanja obravnavanega zneska ugotavljamo, da sta k temu prispevali samo dve zadevi, in sicer je šlo v prvem primeru za poskus goljufije v višini 50.000.000 EUR ter v drugem za sume davčne zatajitve dveh družb iz Bolgarije. Znesek, ki smo ga navajali v tej točki, ne predstavlja neposredno ugotovljene protipravne premoženjske koristi, ampak le znesek, v zvezi s katerimi smo ugotovili nekatere razloge za sum storitve določenih kaznivih dejanj.

3.1.5.1 Analiza informacij

Informacije o razlogih za sum storitve drugih kaznivih dejanj, ki niso pranje denarja, predstavljajo pomemben delež v izdelkih Urada, zato smo na Uradu v letu 2015 izdelali tudi analizo 95 poslanih pisnih informacij. Po opravljeni analizi le teh smo ugotovili nekatere **skupne značilnosti**, ki se pojavljajo v več informacijah in predstavljajo tudi neko neobičajno ravnanje obravnavanih pravnih ali fizičnih oseb, ki bi lahko bilo povezano tudi s kaznivimi dejanji, zaradi katerih se odločimo za posredovanje informacije pristojnim organom (FURS, Policija, ...). Ugotovljene **skupne značilnosti** so naslednje:

- neprijavljeni dohodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnosti – ugotovljeno v 32 informacijah,
- gotovinski dvigi iz računa družbe – ugotovljeno v 20 informacijah,
- goljufije oz. poskusi goljufij ter zlorabe - ugotovljeno v 17 informacijah,
- mednarodni davčni vrtljaki oz. uporaba kanalskih podjetij – ugotovljeno v 7 informacijah,
- odlivi sredstev na račune fizičnih oseb, katerim sledijo dvigi gotovine – ugotovljeno v 6 informacijah,
- kroženje sredstev – ugotovljeno v 4 informacijah,
- izogibanje plačevanja obveznosti – ugotovljeno v 1 informaciji,
- oškodovanje upnikov – ugotovljeno v 1 informaciji.

Skupni znesek sredstev, obravnavan v informacijah, je znašal okoli 190.000.000 EUR in 85.000 USD. Natančni znesek sredstev je nemogoče ugotoviti, saj bi za to potrebovali predvsem natančne izračune utajenih davkov, ki jih lahko opravi zgolj FURS. V tem znesku je zajet tudi del sredstev, ki smo jih obravnavali v obvestilih o sumljivih transakcijah, saj v nekaterih primerih podamo tako obvestilo o sumljivih transakcijah na UKP MNZ kakor tudi informacijo na FURS.

Neprijavljeni prihodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnost se običajno zaznajo v informacijah, kjer se iz analize prometa na računih fizičnih oseb ugotovi nesorazmerje med prihodki, ki jih osebe prijavijo pristojnim organom (FURS) in dejanskim prometom na računu. Razliko med tema kategorijama lahko predstavljajo neprijavljeni prihodki, ki lahko vsebujejo tudi elemente kaznivega dejanja davčne zatajitve. V teh primerih je iz prometa na računih fizičnih oseb razvidno bistveno odstopanje od običajnega prometa, kot je viden na računih drugih fizičnih oseb. Pogosta zaznana oblika neprijavljenih prihodkov je tudi poslovanje na nerezidenčnih računih tujih pravnih ali fizičnih oseb v RS, kjer se s tem poslovanjem prikrijejo dejanski prihodki pred pristojnimi organi v državah, kjer je pravna oseba registrirana ali katere rezident je fizična oseba.

V obravnavanih primerih informacij, kjer je prišlo do **gotovinskih dvigov iz računa družbe**, so bile pogosto vpletene slamnate družbe oziroma družbe tipa »missing trader« ter tako imenovane »off-shore« družbe, ki so lahko ustanovljene tudi za izvrševanje spornih transakcij, največkrat povezanih s kaznivimi dejanji davčne zatajitve ter zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Goljufije oz. poskusi goljufij in zlorabe se izvršujejo na izredno različne načine. Precej primerov smo zaznali pri aktivnostih fizičnih oseb, ki na finančnih institucijah predložijo v unovčitev čeke ali menice, običajno iz tujine, ki nimajo kritja in za katere se pri nadaljnjem preverjanju izkaže, da so ponarejeni. Pogoste so tudi zlorabe internetnega bančništva, zlorab bančnih kartic, primerov tako imenovanih »nigerijskih goljufij« ter primerov organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo.

Mednarodni davčni vrtljaki oz. uporaba kanalskih družb so ugotovljeni v informacijah, kjer zaznamo, da se preko računa slovenske družbe izvaja kroženje sredstev iz tujine v Slovenijo in nazaj v tujino. Pogosto zaznamo predvsem prilive sredstev iz Italije, katerim večinoma sledijo odlivi sredstev nazaj v Italijo ali druge države EU. Ocenjujemo, da se v teh primerih lahko izvajajo aktivnosti prenosov sredstev, ki so povezane z mednarodnimi davčnimi vrtljaki, pri čemer so slovenske družbe, ki so vpletene v te aktivnosti, praviloma družbe tipa »kanalska družba«, ki so ustanovljene izključno z namenom kanalizirati sredstva preko RS v tujino.

Odlivi sredstev na osebne račune, katerim sledijo dvigi gotovine so običajno zaznani v informacijah, ko se iz računa družbe vršijo odlivi na račun fizične osebe, pri čemer ni jasna ekonomska in pravna podlaga za te odlive in bi tovrstni odlivi lahko pomenili tudi oškodovanje družbe ali neupravičeno zmanjšanje davčne osnove družbe.

Kroženje sredstev, kot skupna značilnost, je bila v letu 2015 zaznana v najmanj 4 informacijah. Gre za primere, kjer ugotovimo, da se med računi pravnih in fizičnih oseb izvršujejo transakcije kroženja sredstev, kjer se praviloma ena in ista sredstva obrača med različnimi/istimi večinoma povezanimi pravnimi in fizičnimi osebami. V primerih tovrstnih transakcij kroženja sredstev na Uradu ne ugotovimo nobenega ekonomskega smisla za izvrševanje teh transakcij, ocenjujemo pa, da gre lahko za fiktivno ustvarjanje obveznosti/terjatev do družb ali umetno prikazovanje večjega prometa družb, kot je dejanski, kjer so v ozadju lahko tudi pripravljala dejanja za morebitne goljufije ali kakšna druga kazniva dejanja.

Izogibanje plačevanja obveznostim je skupna značilnost, ki je običajno ugotovljena v primerih, ko osebe, ki so bodisi lastniki ali zaposleni v dejavni in poslujoči družbi, del sredstev, ki najverjetneje izvira iz poslovanja družb preusmerijo na svoj osebni račun ali na račun povezane osebe, namesto na račun poslujoče družbe. Prav tako se to dogaja v primerih, ko pravne ali fizične osebe, ki imajo blokirane račune, svoje tekoče poslovanje izvajajo na računih povezanih pravnih ali fizičnih oseb. Razlogov za to je lahko več, najpogostejša sta po naši oceni prikrivanje prometa pred pristojnimi institucijami (FURS) ali blokada računov in izvršbe, katerim posledično sledi prenos prometa oz. poslovanja na druge račune.

Oškodovanje upnikov je ugotovljeno v informacijah, kjer se pri družbah, za katere je uveden postopek stečaja ali prisilne poravnave, malo pred uvedbo teh postopkov odvijajo na računih neobičajne transakcije neverjetneje neupravičenih odlivov sredstev. Tovrstni odlivi sredstev lahko kažejo na zmanjšanje sredstev družbe ali na prednostno poplačilo nekaterih upnikov.

3.1.5.2 Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)

Urad na podlagi zbranih podatkov, informacij in dokumentacije v skladu z določili 62. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v primerih, ko presodi, da so z neko transakcijo ali osebo podani razlogi za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu Kazenskega zakonika pristojnima organoma t.j. Finančni upravi RS (v nadaljevanju FURS) in Policiji, posreduje pisno informacijo.

V zvezi s tem je Urad v letu 2015 FURS posredoval 69 informacij, pri katerih smo ugotovili nekatere razloge za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve. V obdobju od 1. 1. 2001, ko smo tedanji Davčni upravi prvič posredovali informacijo zaradi suma davčne zatajitve, pa do 31. 12. 2015 je Urad FURS posredoval skupno že 563 informacij. Informacije Urada so se, podobno kot v preteklih letih, tudi v letu 2014, nanašale na ugotovljene sume zatajitve davčnih obveznosti tako fizičnih, kot pravnih oseb in sicer s področja posrednih in neposrednih davkov.

V zadevah, ki so bile povezane s sumi davčne zatajitve pri fizičnih osebah so se naše ugotovitve največkrat nanašale na sume zatajitve dohodninskih obveznosti, prikritih izplačil dobičkov, utaj kapitalskih dobičkov, v več zadevah pa smo ugotovili razkorak med premoženjem davčnega zavezanca in prijavljenimi dohodki davčni upravi.

Podobno kot v preteklih letih smo v zadevah, povezanih z zatajitvijo davčnih obveznosti pri pravnih osebah, pa so se v naših informacijah ugotovitve nanašale na sume poslovanja slamnatih družb, kanalskih podjetij, izdajo fiktivnih faktur, gotovinskega poslovanja in sume utajevanja davka na dodano vrednost.

Že v preteklih letih se je Urad, ki deluje kot posrednik med finančnim sistemom in organi pregona, izkazal kot izredno uspešen in učinkovit pri odkrivanju različnih oblik davčnih utaj in davčnih goljufij. Podobno tudi letos ugotavljamo, da se je FURS na naše informacije odzval hitro in učinkovito. V zvezi

z našimi informacijami za leto 2015 je FURS v delu zadev že uvedla določene ukrepe in postopke, preostali del zadev pa uvrstila v letne načrte. Ugotovitve in izvedene ukrepe davčne uprave opisujemo v nadaljevanju.

Urad od FURS enkrat letno prejme povratne informacije o ugotovitvah in izvedenih ukrepih, izvršenih na podlagi informacij Urada. V nadaljevanju bomo podrobneje opisali ugotovitve in izvršene ukrepe FURS v zvezi z našimi informacijami, ki smo jih FURS posredovali v letu 2015⁹.

V zvezi z našimi informacijami, posredovanih FURS v letu 2015 ugotavljamo, da je bil od 69 skupno posredovanih informacij v zvezi z večino le-teh že uveden davčni inšpekcijski nadzor (DIN) ali preiskava oz. je v planu dela za prihodnje leto. FURS je v svojih postopkih ugotovil več nepravilnosti in izvedel več ukrepov:

- zoper 7 oseb so bile na Policijo podane kazenske ovadbe;
- zoper 4 osebe so bili podani predlogi za uvedbo postopka o prekršku
- zoper 14 oseb je bila izrečena globa
- 50 osebam pa so bile naknadno obračunane davčne obveznosti (predvsem iz naslova DDPO, DDV, dohodnine).

Naknadno ugotovljene in obračunane davčne obveznosti so v letu 2015 znašale **17.957.567,20 EUR**, pri čemer je bilo samo enemu davčnemu zavezancu dodatno odmerjenih več kot 8.400.000 EUR.

Iz zgoraj opisanega izhaja, da Urad poleg temeljne vloge odkrivanja in preprečevanja kaznivega dejanja pranja denarja, igra pomembno vlogo tudi pri odkrivanju in preprečevanju drugih kaznivih dejanj, med drugim tudi davčnih zatajitev. Sodelovanje Urada s FURS lahko ocenimo kot zgledno in učinkovito.

3.1.6 Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 57. členu določa, da lahko Urad, če oceni, da je podan utemeljen sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, odredi začasno ustavitev izvršitve transakcije, vendar največ za 72 ur. Urad je navedeno pooblastilo v letu 2015 uporabil v 7 zadevah, ko je v breme 9 bančnih računov 5 domačih fizičnih oseb ter 2 domačih pravnih oseb zaustavil izvršitev transakcij v skupni višini 581.438 EUR. V večini teh primerov je tožilstvo pred potekom začasne zaustavitve transakcije predlagalo začasno prepoved razpolaganja z vsemi sredstvi na računih, sodišča pa so na predlog tožilstva izdala odredbe o začasnem zavarovanju sredstev na računu.

3.1.7 Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

V letu 2015 so sodišča na predlog tožilstev v zadevah, v katerih se obravnava kaznivo dejanje pranja denarja, začasno zavarovala premoženje v skupni višini do **3.360.998 EUR**. Večji del tega zavarovanega zneska se nanaša na premično in nepremično premoženje, katerih dejanska vrednost je precej manjša. Začasno zavarovanje se nanaša na 9 domačih fizičnih oseb in 1 tujo ter 3 domače pravne osebe in 4 tuje, ki jih tožilstvo zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja obravnava v 9 zadevah. Ugotavljamo, da se število izdanih odredb za začasno zavarovanje tako po številu zadev, kot številu oseb zoper katere so izdane odredbe ter tudi skupnem znesku, glede na prejšnje leto, ki je bilo rekordno, ni bistveno spremenilo.

V nadaljevanju v Tabeli 8 prikazujemo vrednost premoženja, ki je še vedno zavarovano z odredbami sodišč po stanju na dan 31. 12. 2015 ne glede na to kdaj je pričel veljati ukrep začasnega zavarovanja. Zneske začasno zaseženega denarja v valutah, ki več ne obstajajo, smo pretvorili v sedaj veljavne valute (valute SIT, DEM, ITL, ATS, FRF in BEF smo pretvorili v EUR).

⁹ povratnih informacij preteklih let, za katere še nismo prejeli podatkov o izvedenih ukrepih in ugotovitvah in še niso bile predmet poročil preteklih let, v času pisanja poročila še nismo prejeli.

Tabela 8: Pregled začasno zaseženega premoženja v Sloveniji in tujini na dan 31. 12. 2015, po valutah in vrsti premoženja

Nepremičnine+VP+deleži podjetij+vozila		11.079.572,67	EUR
Druge oblike premoženja		1.107.000,00	USD
Denarna sredstva	Konvencija 141	4.760.085,00	EUR
	Denarna sredstva v gotovini ali bančnih računih	23.289.634,51	EUR
		287.601,94	USD
		61.054,90	CHF
Skupaj EUR		40.466.620,97 ¹⁰	EUR

Iz tabele je razvidno, da je znašal **znesek še vedno začasno zavarovanega premoženja 40.466.620,97 EUR** (tuje valute preračunane po srednjem tečaju ECB na dan 31. 12. 2015, oziroma po tečaju, ki je veljal ob zamenjavi valut). Največji del tega premoženja se nanaša na začasno zavarovanje premoženja v obliki knjižnega denarja in v manjši meri gotovine, v skupni višini **23.289.634 EUR** ter na prepoved razpolaganja z večjimi količinami vrednostnih papirjev, nepremičninami, vozili in deleži podjetij v skupni vrednosti **11.079.572 EUR**. Začasen zaseg premoženja v višini **1.107.000 USD** nanaša na znesek, s katerim je bila kupljena terjatev, medtem ko so sredstva v višini **4.760.085 EUR** zavarovana na podlagi takrat veljavne konvencije Sveta Evrope o pranju odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji. Dejanskega zneska začasno zavarovanega premoženja ni mogoče podati. V nekaterih primerih se namreč odredbe sodišč o začasnem zavarovanju nanašajo tudi na nepremičnine ali vrednostne papirje, katerih vrednost niha, kot tudi vrednostne papirje, ki ne kotirajo na ljubljanski borzi in deleže družb, katerih vrednost lahko ocenimo le po knjigovodski vrednosti. Hkrati tožilstva in sodišča določajo znesek začasnega zavarovanja na podlagi zneska protipravno pridobljene premoženjske koristi, ki pa je v večini primerov precej višja kot je dejanska vrednost premičnega in nepremičnega premoženja na katerega se ukrep nanaša.

Ugotavljamo, da se je vrednost začasno zavarovanega premoženja na dan 31. 12. 2015 v višini **40.466.620 EUR** glede na vrednost v prejšnjem letu (**36.010.381 EUR**) povečala za okoli 12%.

3.1.8 Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

Sodišča so v letu 2015 v 12 pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja odredila poleg zapornih kazni tudi odvzem in vrnitev premoženja, ki izvira iz kaznivih dejanj ter hkrati izrekla tudi stranske denarne kazni. Vrednost s temi sodbami odvzetega premoženja v letu 2015 znaša **108.571 EUR**, poleg tega pa so bile s sodbami odredjena tudi vračila nezakonito pridobljenega premoženja v skupnem znesku **594.567 EUR** ter izrečene stranske denarne kazni v skupni višini **56.300 EUR**.

Skupno so sodišča do konca leta 2015 v vseh pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ali s sklepi po 498a. členu ZKP, skupno odvzela 7.586.991 EUR, odredila vrnitev 6.662.523¹¹ EUR protipravno pridobljene koristi in izrekla za 1.010.210 EUR stranskih denarnih kazni.

Glede na navedeno je očitno, da se je že ustvarila sodna praksa na področju odvzema premoženja, ki je povezano s kaznivim dejanjem pranja denarja. Oboje se odraža tako na povečanem številu izdanih odredb o začasnem zasegu premoženja, kot tudi v izrečenih sodbah.

Na Uradu ocenjujemo, da je k temu trendu največ prispeval kazensko pravni institut sporazuma o priznanju krivde, ki močno poenostavi sam kazenski postopek, kot izrek samih kazni, kjer je vključen tudi izrek o odvzemu ali vrnitvi premoženja.

¹⁰ Zneska v valutah USD in CHF smo preračunali v EUR po referenčnem tečaju ECB z dne 31. 12. 2015

¹¹ Znesek za katerega so sodišča odredila vrnitev se je glede na lanske podatke precej znižal saj v znesku nismo upoštevali sodb, ki je bila vrnjena v ponovno sojenje

3.1.9 Tipologija sumljivih transakcij

Na podlagi opravljene analize 185 pisnih obvestil o sumljivih transakcijah (zadeva) povezanih s sumi storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ki smo jih posredovali pristojnim organom (policija/tožilstvo), smo ugotovili, da se tipologija obravnavanih sumljivih transakcij v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenila. Med pojavnimi oblikami in tehnikami pranja denarja so bile pri večini obravnavanih zadev še vedno uporabljene nekatere klasične tehnike, ki so značilne za prvo (*plasiranje sredstev-»placement«*) in drugo (*prikrivanje izvora sredstev-»layering«*) fazo pranja denarja, v nekaterih primerih pa so bile po naših ugotovitvah uporabljene vse tri faze pranja denarja (*plasiranje sredstev-»placement«, prikrivanje izvora sredstev-»layering«, vključitev sredstev-»integration«*).

O določeni **tipologiji** pranja denarja govorimo takrat, ko zaznamo vzorec ali serijo podobnih **postopkov (metod)** prikrivanja nezakonitega izvora denarja ali drugega premoženja, ki vključujejo naslednje **osnovne elemente tipologije**:

- **mehanizem pranja denarja predstavlja okolje oziroma sistem, kjer se delno ali v celoti izvajajo aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: finančne institucije (banke, hranilnice, borzno posredniške družbe, leasing hiše), notarji, odvetniki, fizične osebe, pravne osebe oziroma družbe (domače in tuje družbe, slamnate in off-shore družbe), sistemi za prenos denarja (Western Union, MoneyGram), trgovina s plemenitimi kovinami, ipd.;
- **tehnika pranja denarja je način izvajanja aktivnosti pranja denarja**, ki jo predstavljajo predvsem naslednje kategorije: dvigi gotovine, pologi gotovine, elektronski prenosi sredstev med računi (*»wire transfers«*), uporaba alternativnih sistemov za prenos sredstev, prenos sredstev med državami, prenos gotovine preko državne meje, menjava valut, drobljenje zneskov, prikrivanje preko tretjih oseb, ipd.;
- **instrument pranja denarja je nosilec vrednosti, ki se uporablja za aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: gotovina (denar), čeki, menice, vrednostni papirji, nepremičnine, vozila in plovila, podjetja, ipd..

Za razumevanje predstavljenih tipologij pranja denarja ter z njimi povezanih osnovnih elementov je potrebno poudariti, da se lahko v posamezni zadevi pojavlja več osnovnih elementov tipologije, zato seštevek le teh ne predstavlja tudi skupnega števila zadev, saj je v posamezni zadevi lahko ugotovljenih več osnovnih elementov tipologije. Glede na prisotnost posameznih osnovnih elementov tipologij pranja denarja v letu 2015, smo ugotovili naslednje:

Najbolj pogosto uporabljeni **mehanizmi pranja denarja** v letu 2015 so naslednji:

- **finančne institucije** (banke in hranilnice): ugotovili smo, da je bilo v 172 od 190 zadevah uporabljen finančni (bančni) sistem. V preostalih zadevah smo zaznali posamezne uporabe alternativnih sistemov za prenos sredstev kot sta MoneyGram in Western Union ter uporabo dejavnosti prometa s plemenitimi kovinami (naložbeno zlato). Med storitvami finančnih (bančnih) institucij oziroma finančnega sistema, so bili večinoma uporabljeni računi družb in fizičnih oseb pri bankah, od tega so bili v najmanj 87 zadevah uporabljeni računi v tujini, kar pomeni, da so tuje pravne ali fizične osebe uporabljale račune v Sloveniji ali pa so slovenske pravne in fizične osebe uporabljale račune v tujini;
- **fizične osebe** so bile uporabljene v 166 zadevah. Način uporabe je bil različen, bodisi kot lastno pranje (*angl. »self laundering«*), kadar fizična oseba izvrši tako predhodno kaznivo dejanje kakor tudi kaznivo dejanje pranja denarja, bodisi uporaba fizičnih oseb kot pooblaščenec ali uporaba fizičnih oseb kot tretjih oseb, preko katerih so se izvrševale aktivnosti pranja denarja;
- **pravne osebe** so bile uporabljene v 128 zadevah, od tega so bile v najmanj 9 zadevah uporabljene slamnate družbe ter v najmanj 11 zadevah off shore družbe;

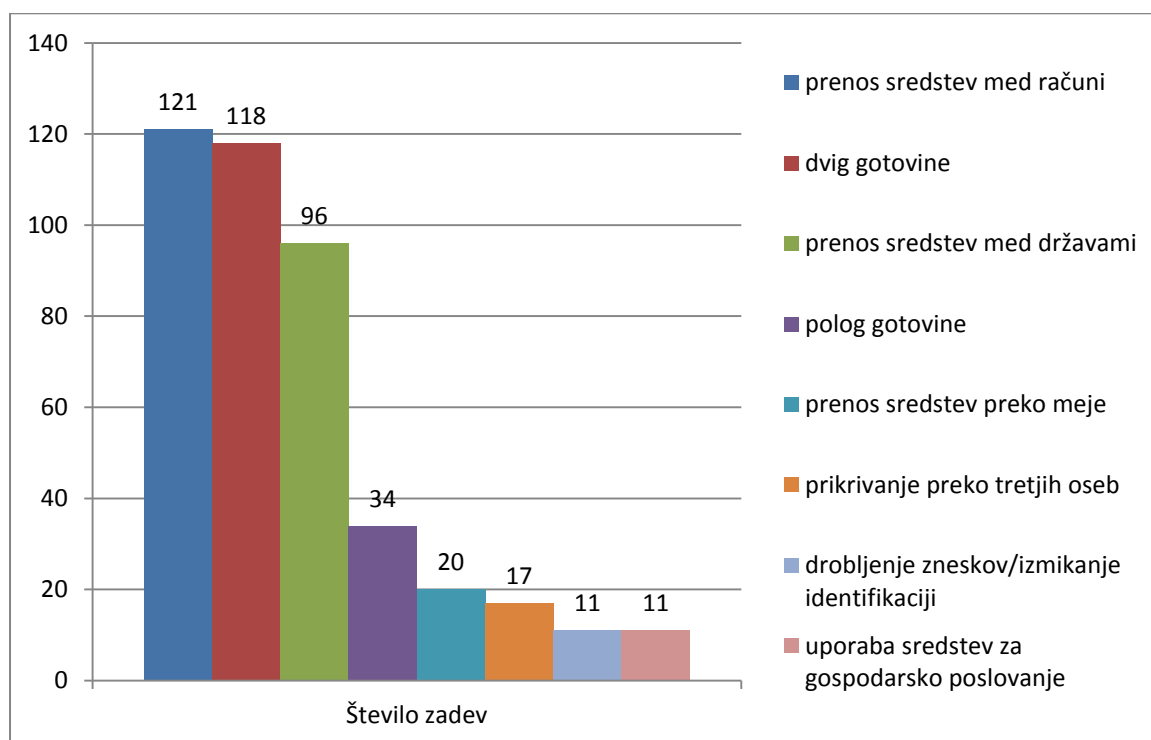
V letu 2015 se med najpogostejše zaznanimi **tehnikami** pranja denarja pojavljajo naslednje tehnike pranja (ugotovljene v več kot v eni zadevi):

- **prenos sredstev med računi** (ugotovljeno v približno 62% zadev),
- **dvigi gotovine iz računov** (ugotovljeno v približno 51% zadev),
- **prenos sredstev med državami** (ugotovljeno v približno 46% zadev),
- **pologi gotovine** (ugotovljeno v približno 11% zadev),
- **prikrivanje preko tretjih oseb** (ugotovljeno v približno 9% zadev),
- **prenosi sredstev preko državne meje** (ugotovljeno v približno 6% zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 5% zadev),

- **uporaba sredstev za gospodarsko poslovanje** (ugotovljeno v približno 5% zadev),
- **uporaba pooblaščenec za izvrševanje transakcij** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **uporaba sistemov za prenos denarja (MoneyGram, Western Union)** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **uporaba fiktivnih pogodb** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **investiranje v zlato** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **investiranje v nepremičnine** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **investiranje v vozila** (ugotovljeno v približno 2% zadev),
- **lažni prikazi namena transakcij** (ugotovljeno v približno 1% zadev),
- **menjava valut** (ugotovljeno v približno 1% zadev),

Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2015 predstavljamo v nadaljevanju tudi grafično v Grafu 5.

Graf 5: Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2015

Poleg zgoraj navedenih tehnik pranja denarja smo v posameznih zadevah ugotovili še nekatere druge tehnike pranja denarja, kot so: **dvigi gotovine na bankomatih v tujini, fiktivno dedovanje, investiranje v vrednostne papirje, uporaba sefa, nakup podjetja.**

Kot največkrat uporabljen **instrument** pranja denarja, ki ga zasledimo pri skoraj vseh obravnavanih zadevah sumov pranja denarja v letu 2015, se ponovno pojavlja **denar**. Poleg denarja smo v posameznih zadevah zaznali še uporabo **nepremičnin, naložbenega zlata oziroma zlatih palic, čeka oz. menice ter vrednostnih papirjev.**

Kot že omenjeno je bila analiza navedenih tipologij izdelana na podlagi ugotovitev Urada v zadevah, ki so smo jih zaradi nekaterih razlogov za sum pranja denarja posredovali v nadaljnjo obravnavo policiji/tožilstvu, kar pa ne pomeni, da policija je ali bo v zadevi potrdila sume Urada in na tožilstvo podala kazensko ovadbo za pranje denarja. Upoštevati je treba, da lahko kriminalistična preiskava, ki jo izvede policija, tudi ovrže razloge za sum Urada. Ugotavljamo tudi, da se v posamezni zadevi običajno pojavlja več različnih tehnik, oziroma različne kombinacije zgoraj naštetih tehnik pranja denarja, ki jih pogosto uporabljajo med seboj povezane pravne in fizične osebe.

Skupne značilnosti obravnavanih sumljivih transakcij (tipologije), ki so bile z našimi 190 obvestili o sumljivih transakcijah leta 2015 posredovane policiji/tožilstvu, lahko razvrstimo po naslednjih področjih:

- **zloraaba/uporaba bančnih računov pravnih oseb** (ugotovljeno v približno 66% vseh zadev), od tega:

- **zloraba/uporaba računov slamnatih družb** (ugotovljeno v približno 4% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba računov off-shore družb** (ugotovljeno v približno 6% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba bančnih računov fizičnih oseb** (ugotovljeno v približno 64% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba računov slamnatih družb in fizičnih oseb v povezavi z družbami iz sosednjih držav** (ugotovljeno v približno 26% vseh zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 5% vseh zadev),
- **uporaba sistemov za prenos sredstev/denarja** (ugotovljeno v približno 4% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba internetnega bančništva v povezavi s tatvino sredstev iz bančnih računov** (ugotovljeno v približno 3% vseh zadev),
- **menjava valut** (ugotovljeno v približno 1% vseh zadev),

Podrobne značilnosti zgoraj navedenih ugotovljenih tipologij smo že opisali v prejšnjih letnih poročilih o delu Urada, prav tako pa se njihova obrazložitev nahaja na spletni strani Urada. Ugotavljamo namreč, da se glavne značilnosti tipologij bistveno ne spreminjajo, spreminja se samo pogostost pojavljanja posamezne tipologije.

3.2 ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM

V zgornjih poglavjih smo navedli in analizirali zadeve, ki sodijo v pristojnost Urada. Poleg zadev, povezanih s sumom pranja denarja, smo v Uradu leta 2015 prejeli tudi 19 prijav sumov storitve različnih kaznivih dejanj, za katere Urad ni pristojen. Vse te prijave smo na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku odstopili v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in/ali drugim pristojnim organom.

4 SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA

V Uradu smo v obravnavanem obdobju pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj pranja denarja aktivno sodelovali predvsem z UKP MNZ (Policijo), Specializiranim državnim tožilstvom, Banko Slovenije, ATVP, FURS in SOVO. V konkretnih zadevah smo sodelovali tudi s kriminalisti iz več policijskih uprav ter drugimi državnimi tožilci. Sodelovanje z navedenimi državnimi organi je potekalo na ravni predstojnikov in na operativni ravni med pooblaščenimi predstavniki organov.

Urad je v letu 2015 izdal 4 soglasja za sodelovanje v specializiranih preiskovalnih skupinah in je konec leta 2015 sodeloval v 27 specializiranih skupinah, od katerih jih je bilo 19 ustanovljenih v skladu s Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Sodelovanje s Policijo lahko na splošno ocenimo kot dobro, še posebej je spodbuden podatek, da je Policija v letu 2015 podala **39 kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja.**

Glede na to, da je tožilstvo samostojno (brez predhodne ovadbe Policije za kaznivo dejanje pranja denarja) pričelo postopek še **v 9 zadevah,** je bilo **v letu 2015 skupaj na novo vloženi kazenskih ovadb ali so se pričeli postopki v 48 zadevah, v katerih so se v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavali sumi storitve kaznivega dejanja pranja denarja.**

V letu 2015 je število informacij, ki smo jih posredovali na FURS zaradi razlogov za sum storitve kaznivih dejanj davčnih zatajitev, ostalo praktično na isti ravni, saj smo v letu 2014 FURS posredovali 80 pisnih informacij in zadev in v letu 2015 69 pisnih informacij. Sodelovanje s FURS lahko tudi v tem letu ocenimo kot uspešno, saj je FURS večino posredovanih informacij uporabil pri davčnih pregledih. Ugotovitve iz davčnih pregledov podrobneje opisujemo v točki 3.1.5.2.

V nadaljevanju podajamo podrobnejšo oceno delovanja tistega dela boja proti pranju denarja, ki se nanaša na policijo, državno tožilstvo in pravosodje.

4.1 KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 75. členu določa, da so zaradi centralizacije in analize vseh podatkov s področja pranja denarja sodišča, državna tožilstva in drugi državni organi dolžni Uradu posredovati podatke o kaznivih dejanjih pranja denarja in kršitev Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Državni organi so na podlagi tega člena dolžni Uradu določene podatke posredovati tekoče, in enkrat letno Urad obvestiti o ugotovitvah v zvezi s prejetimi obvestili in informacijami, državna tožilstva in sodišča pa dvakrat letno (julija in januarja) o osebah in postopkih, zoper katere teče kazenski postopek ali postopek o prekršku.

Kot smo že navedli sta Policija in tožilstvo v okviru svojih pooblastil skupno v letu 2015 podala kazenske ovadbe ali pričela s kazenskimi postopki v 48 zadevah zoper 107 fizičnih in 10 pravnih oseb, ki se nanašajo na sume storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Tako so bili v Sloveniji v obdobju 1995-2015 zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja pričeti predkazenski ali kazenski postopki v 455 zadevah.

V nadaljevanju ločeno navajamo podatke o vloženi kazenskih ovadbah Policije, samostojno začetih postopkih tožilstva in pojasnujemo sodelovanje Urada v teh zadevah.

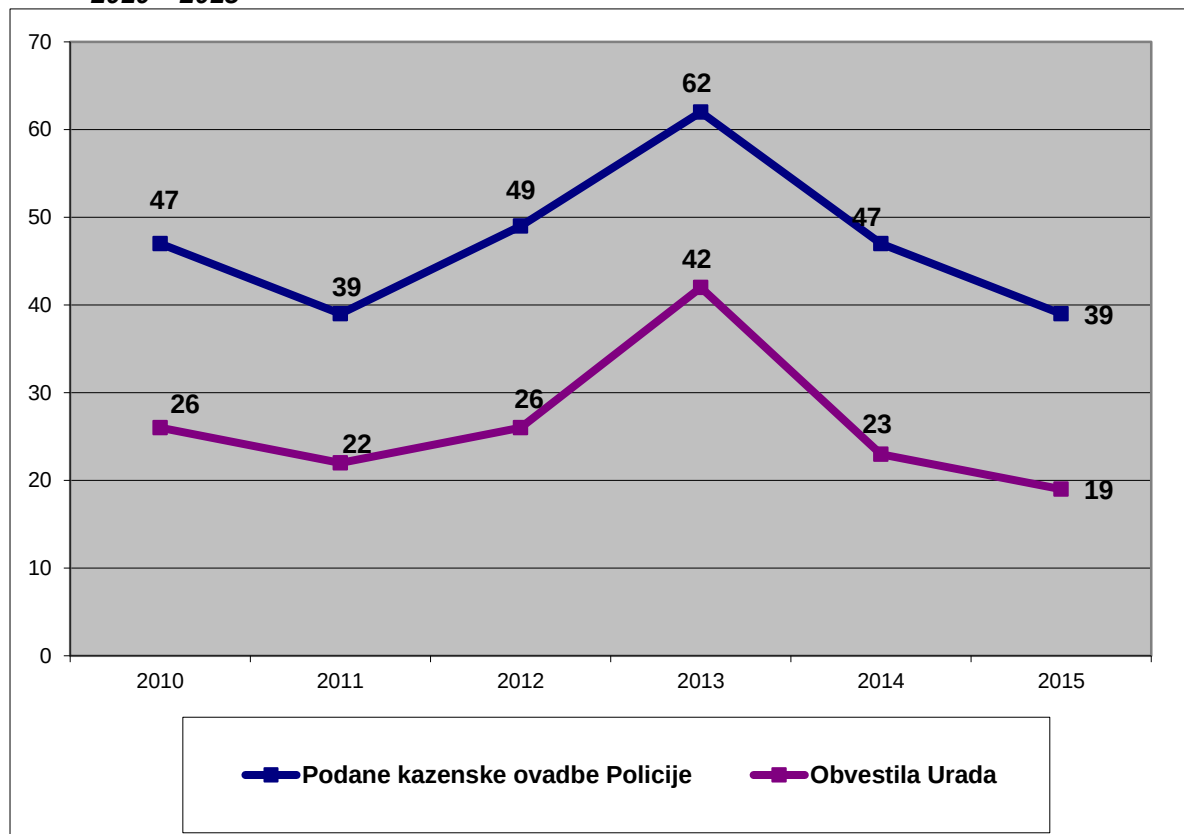
4.1.1 Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja

Na podlagi podatkov o podanih kazenskih ovadbah, ki jih mora Policija tekoče posredovati Uradu ugotavljamo, da je število podanih kazenskih ovadb za kaznivo dejanje pranja denarja v letu 2015 upadlo iz 47 na 39 kazenskih ovadb, vendar je po naši oceni še vedno zadovoljivo. Pri tem ne gre prezreti, da je povprečno število obravnavanih oseb na kazensko ovadbo 2,84, ker je celo višje kot leta 2013, ko je Policija podala rekordnih 62 kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Takrat je bilo na kazensko ovadbo povprečno obravnavanih 2,56 oseb.

V obdobju 2010-2015 je Policija skupno podala **283 kazenskih ovadb** zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, kar je več kot polovica vseh začetih postopkov (455) po kaznivem dejanju pranja denarja od leta 1995 dalje, ko je to dejanje inkriminirano v slovenski

zakonodaji. Število podanih kazenskih ovadb Policije zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v posameznem letu za obdobje 2010 – 2015 prikazujemo v Grafu 6.

Graf 6: Število podanih kazenskih ovadb Policije za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2015

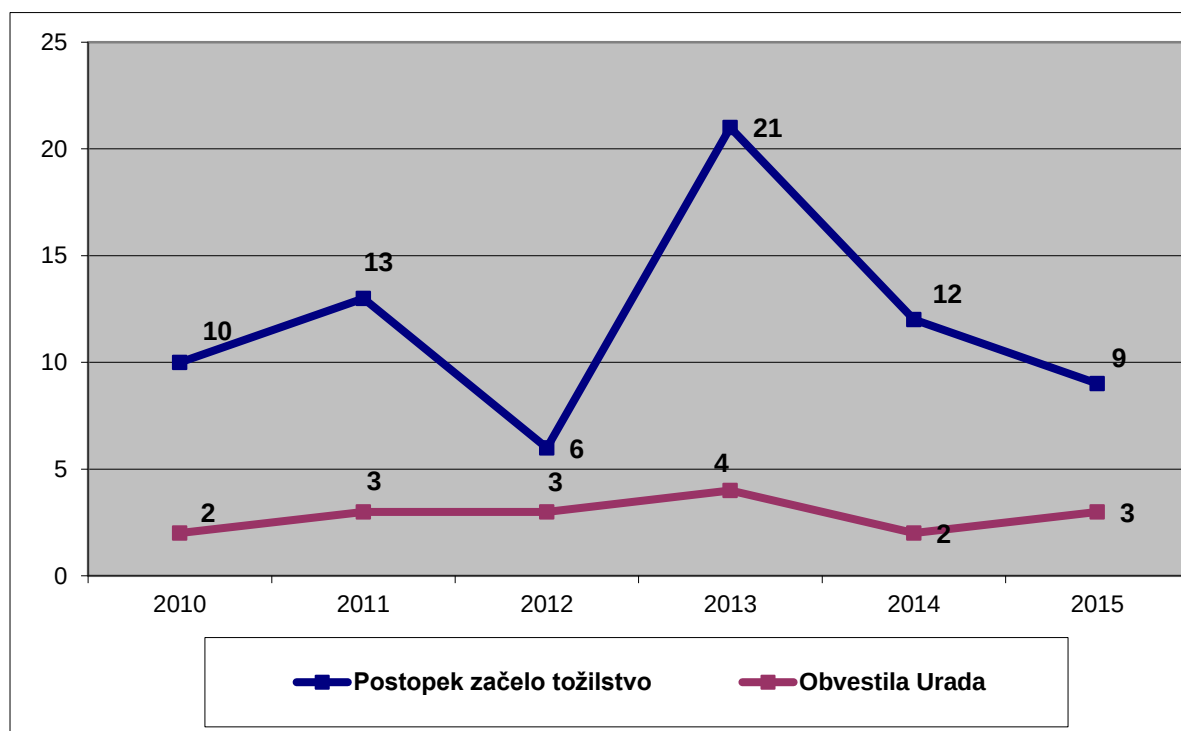

Policija je v letu 2015 podala skupno 39 kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja, od česar jih je 19 temeljilo na informacijah Urada. Iz grafa je razvidno, da je približno polovica vseh podanih kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja tudi v prejšnjih letih temeljila na informacijah Urada.

4.1.2 Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja

Tožilstvo v predkazenskem postopku pri odkrivanju kaznivih dejanj usmerja delo Policije, kot organ pregona pa na podlagi kazenskih ovadb Policije preiskovalnemu sodniku predlaga uvedbo sodne preiskave ali pa zoper osumljence vlaga direktne obtožnice. Tožilstvo tako sodeluje v vseh fazah predkazenskega in kazenskega postopka kot je razvidno iz točke 4.1.4, v kateri opisujemo faze postopkov v zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V nadaljevanju navajamo le podatke, ko so tožilstva sama začela postopek brez predhodne kazenske ovadbe Policije za pranje denarja. Tako je iz podatkov tožilstva posredovanih Uradu razvidno, da so tožilstva v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, brez predhodne kazenske ovadbe Policije, v letu 2015 sama zahtevala preiskavo ali vložila obtožnico v **9 zadevah**, od česar so 3 temeljile na obvestilih Urada. Tožilstva so v obdobju 2010 - 2015 brez predhodne ovadbe Policije sama začela postopke v **71 zadevah** (od tega 17 na podlagi obvestil ali informacij Urada) kar prikazujemo po posameznih letih v Grafu 7.

Graf 7: Število samostojno začelih postopkov s strani tožilstva za kaznivo dejanje pranja denarja (brez predhodno podane kazenske ovadbe Policije za pranje denarja) v obdobju 2010-2015

Iz zgoraj navedenih podatkov Policije in tožilstva torej izhaja, da so se v letu **2015 pričeli postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja v 21 novih zadevah**, ki so imeli podlago v obvestilih in informacijah Urada ali pa sta postopek sprožila Policija in tožilstvo na podlagi lastne dejavnosti. Ugotavljamo, da se je trend povečevanja predkazenskih in kazenskih postopkov povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, ki smo ga zaznali v 2009, nadaljeval tudi v letu 2015. **Za kakšno povečanje števila zadev gre, pove primerjava, da so se v obdobju 1995-2009 začeli postopki v 101 zadevi v zvezi s pranjem denarja, medtem ko so se samo v zadnjih šestih letih začeli postopki v kar 354 zadevah v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja.**

4.1.3 Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad

V skladu z ZKP je za odkrivanje kaznivih dejanj, med katerimi so tudi kazniva dejanja pranja denarja pristojna Policija, medtem ko je tožilstvo pristojno za pregon kaznivih dejanj. Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v Sloveniji prvič opredeljeno v Kazenskem zakoniku iz leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja. Zakon je v skladu z mednarodnimi standardi v Sloveniji uveljavil sistem boja proti pranju denarja, ki je določeno vlogo pri odkrivanju pranja denarja namenil tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam), in sicer predvsem kot obveznost sporočanja sumljivih transakcij Uradu. S tem se je obveznost zaznavanja razlogov za sum pranja denarja prenesla tudi na zavezanca in Urad. To pomeni, da je za učinkovito odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj pranja denarja pomembno dobro sodelovanje zavezancev in Urada na eni strani ter Policije in tožilstva na drugi strani. V nadaljevanju zato navajamo statistične podatke o številu in deležu zadev, pri katerih je s svojimi obvestili sodeloval tudi Urad, kot posrednik med zavezanci po ZPPDFT ter organi odkrivanja in pregona (Policija, tožilstvo). V Tabeli 9 prikazujemo število vseh začelih predkazenskih ali kazenskih postopkov v letu 2015 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, glede na izvor začetnega podatka o razlogih za sum pranja denarja, ki je sprožil preiskovanje Policije in tožilstva v smeri kaznivega dejanja pranja denarja.

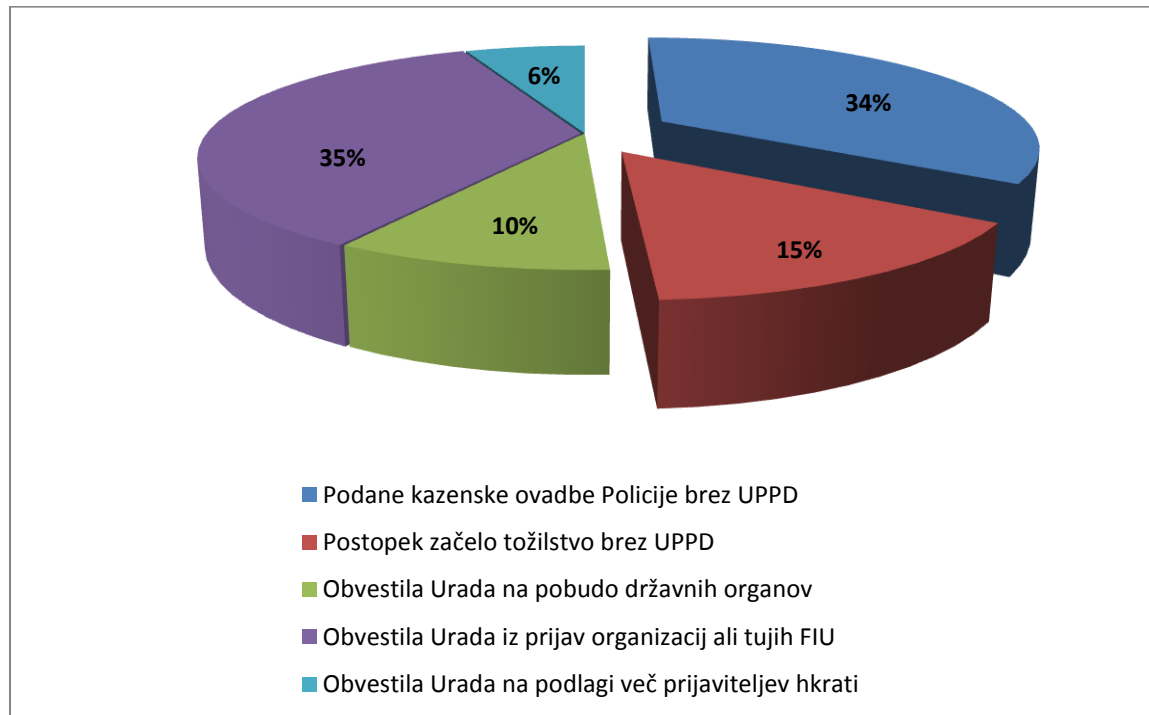
Tabela 9: Število vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2015 glede na vir podatkov (zaznave razlogov za sum)

Vir podatkov	Prijavitelj Uradu	Število zadev	%
Obvestila in informacije Urada	Organizacije	14	29,17%
	Tuji FIU	1	2,08%
	Lastno in organizacije	1	2,08%
	Organizacije in pobuda	1	2,08%
	Pobuda	5	10,42%
Tožilstvo samostojno		6	12,50%
Policija samostojno		20	41,67%
SKUPAJ		48	

Iz tabele je razvidno, da je **22 zadev (ali 45,83%)**, od skupno 48 novih zadev v letu 2015 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, **temeljilo na obvestilih in informacijah Urada**. Od vseh zadev s področja pranja denarja v letu 2015 se jih je 14 začelo na podlagi sporočenih podatkov, ki so jih Uradu v obliki sporočenih sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT, 5 na pobudo Policije in 1 na podlagi sumov prejetih v obvestilu (zaposilu) tujega FIU, medtem ko smo v dveh primerih prejeli začetno informacijo od različnih virov. Policija in tožilstvo sta v letu 2015 povsem samostojno (brez sodelovanja Urada) pričela predkazenski ali kazenski postopek zaradi pranja denarja v 26 zadevah. V letu 2015 se je tretjina postopkov začela na podlagi informacij, ki so jih Uradu sporočili zavezanci.

V Grafu 8 predstavljamo deleže vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v obdobju 2010 – 2015 glede na izvor podatkov, na podlagi katerih se je v tem obdobju pričelo 354 postopkov.

Graf 8: Delež vseh začelih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2015 glede na državni organ izvora podatkov

Iz Grafa 8 je razvidno, da se v Slovenji polovica predkazenskih in kazenskih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja prične na podlagi obvestil ali informacij Urada, ki jih Urad pošlje pristojnim organom. Navedena struktura je skoraj povsem enaka že vrsto let, pri čemer pa lahko v primerjavi s prejšnjimi obdobji ugotovimo, da se delež kazenskih zadev, ki temeljijo na podatkih iz obvestil Urada, ki so jih sporočili zavezanci, malenkostno zmanjšuje. V obdobju 2009-2013 je tako na obvestilih Urada temeljilo 55% vseh zadev, medtem ko je v obdobju 2010-2015 takih zadev 51%. Na Uradu menimo, da je tak trend spodbuden, saj konec koncev govorimo o odkrivanju in pregonu kaznivega dejanja, za

katerega sta v prvi vrsti pristojna Policija in tožilstvo.

Policija mora v skladu s 75. členom ZPPDFT Uradu enkrat letno posredovati ugotovitve, do katerih so prišli na podlagi prejetih obvestil in informacij Urada¹². Iz podatkov prejetih od Policije za leto 2015 je razvidno, da je Policija poleg ovadb zaradi sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja na podlagi več obvestil in informacij Urada podala še več kazenskih ovadb za druga kazniva dejanja, ki niso pranje denarja. Največkrat gre za gospodarska kazniva dejanja (davčna zatajitev, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, goljufije). Navedeni podatki kažejo na pomembno vlogo Urada pri zaznavanju sumov pranja denarja, kakor tudi drugih kaznivih dejanj. Poleg tega je Policija v letu 2015 v zvezi z več izdelki Urada (obvestila in informacije) v skladu s 148. členom ZKP državnim tožilstvom poslala poročilo, ker na osnovi zbranih obvestil ni ugotovila podlage za kazensko ovadbo.

4.1.4 Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja

Iz podatkov, ki smo jih za leto 2015 prejeli od državnih tožilstev in sodišč, je razvidno, da je bilo na dan 31. 12. 2015 455 zadev zoper 906 fizičnih in 132 pravnih oseb v naslednjih fazah predkazenskih in kazenskih postopkov:

Tabela 10: Faze postopkov, v katerih so se na dan 31. 12. 2015 nahajale zadeve povezane s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja

FAZE POSTOPKOV	Število zadev	Domače FO	Tuje FO	Domače PO	Tuje PO
Tožilstvo: še ni odločitve	94	188	36	39	4
Tožilstvo: Ovadba zavržena	65	89	16	19	
Tožilstvo: Odložen pregon	1	1			
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	27	63	7	12	3
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	53	122	14	22	3
Sodišče: Obtožnica	74	131	9	12	3
Sodišče: Obsodilna sodba	57	81	7	5	1
Sodišče: Pravnomočna oprostilna sodba	19	22	8	4	1
Tožilstvo: Odstop od pregona	25	56	5	1	
Sodišče: Zaustavitev kazenskega postopka	17	20	5		
Sodišče: Odstop pregona v tujino	6		8	1	
Prekvalifikacija kaznivega dejanja	5	11			
Združitev postopkov	12	7		2	
SKUPAJ	455	791	115	117	15

Iz Tabele 10 izhaja, da se je na dan 31. 12. 2015 od 455 zadev povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja **pravnomočno končalo že 206 zadev** na naslednje načine:

- **v 65 zadevah je tožilstvo zavrlo kazensko ovadbo,**
- **v 19 zadevah je bila izrečena pravnomočna oprostilna sodba,**
- **57 zadev se je končalo s pravnomočno obsodilno sodbo,**
- v 42 zadevah je tožilstvo odstopilo od pregona ali pa je sodišče ustavilo kazenski pregon,
- 6 zadev je bilo v nadaljnjo reševanje odstopljeno v tujino,
- 5 zadev se je končalo s prekvalifikacijo v drugo kaznivo dejanje,
- v 12 zadevah so tožilstva ali sodišča sklenila, da združijo predkazenske ali kazenske postopke.

V nadaljnjih **94 zadevah tožilstvo še ni sprejelo odločitve** o kazenskem pregonu in v 1 odložilo pregon, medtem ko je v **154 zadevah tožilstvo že pričelo s predkazenskimi in kazenskimi postopki** na sodišču, ki so se na dan 31. 12. 2015 nahajali v naslednjih fazah:

- **27 zadev je bilo v fazi zahteve za preiskavo,**
- **v 53 zadevah je bila preiskava že uvedena,**
- **74 zadev je bilo v fazi obtožnice.**

¹² Za navedeno sporočanje povratnih informacij Uradu o ugotovitvah, do katerih je Policija prišla na podlagi obvestil in informacij Urada se je mednarodno uveljavil angleški izraz »feedback«. Povratne informacije predstavljajo pomemben kazalec učinkovitosti Urada in Policije. Pred letom 2007 je Policija Uradu neformalno posredovala povratne informacije na podlagi dogovora, leta 2007 pa je bila navedena obveznost predpisana z novim ZPPDFT.

V Tabeli 11 prikazujemo število vseh zadev, v katerih potekajo kazenski postopki zaradi kaznivega dejanja pranja denarja, na zadnji dan posameznega leta, iz katere je razvidno, da so se v zadnjih šestih letih povprečno na leto začeli postopki v 59 novih zadevah povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja.

Tabela 11: Primerjava števila zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja po fazah postopkov na zadnji dan posameznega leta za obdobje 2010-2015

FAZE POSTOPKOV	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tožilstvo: še ni odločitve	59	75	64	80	104	94
Tožilstvo: Ovadba zavržena	15	17	50	56	55	65
Tožilstvo: Odložen pregon			1	1	1	1
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	15	30	21	27	20	27
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	23	25	37	53	60	53
Sodišče: Obtožnica	17	27	39	50	56	74
Sodišče: Obsodilna sodba	3	5	9	26	45	57
Sodišče: Nepravnomočna sodba	1	2	0	0	0	0
Sodišče: Pravnomočna oprostilna sodba	10	10	13	15	16	19
Sodišče: Obsodilna sodba-prikrivanje			3	3	3	3
Tožilstvo: Odstop od pregona	11	15	24	29	20	25
Sodišče: Zaustavitev kazenskega postopka					13	17
Sodišče: Odstop pregona v tujino	4	4	4	5	6	6
Prekvalifikacija kaznivega dejanja					2	2
Združitev postopkov				3	6	12
SKUPAJ	158	210	265	348	407	455

Iz tabele je razvidno, da je število zadev, v katerih se tožilstvo še odloča o pregonu prvič upadalo kljub vztrajnemu naraščanju pripada novih zadev. Število zavrženih zadev se je močno povečalo samo v letu 2012, kar smo pripisali spremembi kazenske zakonodaje, ki inkriminira davčno zatajitev v znesku, ki presega 50.000 EUR utajenih davščin, kar je prav tako vplivalo na število odstopov od pregona. Praktično na enakem nivoju je ostalo število zadev odstopljenih v tujino in število zadev, v katerih so tožilstva odstopila od pregona ali so sodišča pregon ustavila. Enako je ostalo tudi število oprostilnih sodb, in sicer vse zaradi nedokazanega predhodnega kaznivega dejanja, medtem ko se je število pravnomočnih sodb povečalo na 57 zadev, v katerih so bile izrečene pravnomočne sodbe zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V 154 zadevah so se tožilstva odločila za kazenski pregon in se nahajajo v fazah zahteve za preiskavo, preiskave ali obtožnice. **V prejšnjih letih smo vedno znova izpostavljali rast števila zadev v teh treh fazah postopkov in pričakovali skorajšnji zaključek teh zadev, ki bo viden tudi v porastu števila pravnomočno zaključenih zadev. Dejansko v obdobju zadnjih treh let opazamo konstantno število zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja, ki so se končala s pravnomočno obsodilno sodbo. Da gre dejansko za ogromen prirast števila pravnomočnih sodb s področja pranja denarja pove tudi podatek, da so sodišča v zadnjih treh letih izrekla kar 48 sodb, medtem ko je bilo takih sodb v celotnem obdobju 1995-2012 samo 9.**

4.2 PREDLOG UKREPOV

Glede na zgoraj navedene podatke v Uradu ugotavljamo, da se stanje na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma, vsaj po številu podanih kazenskih ovadb in začelih postopkov, od leta 2008 dalje izboljšuje.

Hkrati ugotavljamo, da se je **41% odstotkov** zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci za izvajanje ZPPDFT. ***S strani zavezancev sporočene sumljive transakcije tako še vedno prispevajo skoraj polovični delež k obravnavanim zadevam policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit.***

V zvezi z delovanjem tožilstev in sodišč ugotavljamo, da se je **število sodnih preiskav in obtožnic v letu 2015 v primerjavi z letom 2014 povečalo za 18 (iz 136 na 154), število pravnomočnih sodb pa iz 45 na 57.**

Čeprav so kazenske zadeve pranja denarja običajno zelo kompleksne, pogosto povezane z mednarodnim elementom in zahtevne za dokazovanje, **ocenjujemo, da so postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja od časa vložitve kazenske ovadbe do končne odločitve sodišča predolgi. V nekaterih zadevah oprostilnih sodb so npr. trajali tudi 8 ali 9 let.** Povprečen čas trajanja predkazenskega in kazenskega postopka med podajo kazenske ovadbe Policije in sodb ne prvi stopnji je malce več kot dve leti, pri čemer ugotavljamo, da se ta povprečni čas močno zmanjšuje. Za kazenske ovadbe podane pred 1.1.2011 je ta čas znašal več kot 1200 dni (okoli tri leta in pol), medtem ko znaša povprečen čas med podanimi kazenskimi ovadbami po 1.1.2011 in pravnomočnimi sodbami na prvi stopnji le 430 dni (okoli leto in pol). Ponaši oceni je k temu drastičnemu zmanjševanju časa poteka predkazenskega in kazenskega postopka do sodb na prvi stopnji največ prispeval institut priznanja krivde.

V zadevah, v katerih so sodišča odredila začasno zavarovanje premoženja, morajo slednja v skladu s 506. a členom ZKP postopati še **»posebej hitro«**. Kljub temu ugotavljamo, da še vedno potekajo postopki v nekaj zadevah, ki so se pričeli pred letom 2003 in v katerih je začasno zavarovano ali zaseženo premoženje. **Mnenja smo, da ima trajanje postopkov lahko negativen učinek na hitrost vzpostavljanja sodne prakse v R Sloveniji.**

V zvezi z ukrepi za izboljšanje sistema na področju odkrivanja, pregona in sojenja je potrebno omeniti, da je v letih 2009 in 2010 (ocenjevano je bilo obdobje od leta 2006 do leta 2009) potekalo ocenjevanje Slovenije v četrtem ocenjevalnem krogu, ki ga izvaja odbor MONEYVAL na podlagi metodologije, sprejete s strani FATF, in sicer je bila naša država v četrtem krogu ocenjena kot prva država članica Sveta Evrope.

Temeljna ugotovitev ocenjevalcev je bila, da je pravna podlaga za uveljavitev mednarodnih standardov na področju preventivnih ukrepov, oziroma preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma dovolj široko zastavljena, bistvene pomanjkljivosti na preventivnem področju tudi niso bile zaznane. Kljub temu, da je bil v ocenjevalnem obdobju 2006 do 2009 opazen očitni napredek v primerjavi s predhodnim, tretjim ocenjevalnim krogom, je bilo na zasedanju MONEYVALA marca 2010 v Strasbourgu izrecno poudarjeno, da je število pravnomočnih sodb še vedno premajhno in da to vpliva na učinkovitost sistema v boju proti pranju denarja. V zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja (FATF priporočilo R1, ki je bilo v veljavi v obdobju ocenjevanja) ocenjevalci tako tudi v četrtem krogu ugotavljajo, da je nacionalna zakonodaja sicer v skladu z mednarodnimi standardi, vendar težave nastajajo v zvezi s percepcijo, kakšna stopnja dokazov oz. kakšen dokazni standard je zahtevan pri dokazovanju kaznivega dejanja pranja denarja¹³. Zdi se, da sodna praksa postavlja zelo visok dokazni standard za dokazovanje storitve predhodnega kaznivega dejanja, kar onemogoča, da se preganja avtonomno kaznivo dejanje pranja denarja. Premalo se upoštevajo dejstva in okoliščine, ki nedvomno izkazujejo pranje denarja, saj je še vedno očitno, da mora v praksi obstajati predpogoj - pa čeprav v zakonodaji ni eksplicitno zahtevano - da se dokaže predhodno kaznivo dejanje. Po oceni ocenjevalcev obstaja nujna potreba, da se v konkretni zadevi na Vrhovnem sodišču preizkusi domneva o zahtevani stopnji dokaza za predhodno kaznivo dejanje v zvezi z avtonomnim pranjem denarja.

¹³ Report on fourth assessment visit of Slovenia, 17. March 2010: »The national legislation is broadly in line with the international standards. However, important difficulties still occur mainly as a result of the perceptions as to what is required to prove the money laundering offence. Only two convictions have been obtained for money laundering since 1995 (one of which was for own proceeds laundering). It is apparent that money laundering cases are generally pursued on the basis of self laundering in circumstances where there is clear evidence of a specific offence committed on a specific date. There have been no contested trials for autonomous money laundering. Judicial practice seems to favour high levels of proof of the underlying predicate offence, which has made it difficult to prosecute an autonomous money laundering offence. There is a reluctance to draw inferences from facts and circumstances. It still appears to be a prerequisite condition in practice, although not required by the law, to prove the predicate offence.«

Kljub povečanemu številu začetih postopkov za pranje denarja od leta 2010 dalje, je za izboljšanje stanja na področju boja proti pranju denarja in financiranja terorizma po našem mnenju potrebno izvesti naslednje ukrepe:

- **zagotoviti prednostno obravnavo kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma pri organih odkrivanja kaznivih dejanj;**
- **dodatno izobraževanje policistov, kriminalistov, tožilcev in sodnikov s poudarkom na vsebinah, ki se nanašajo na izvajanje finančnih preiskav in odvzemu premoženja nezakonitega izvora ter izvajanje skupnih seminarjev, delavnic in izobraževanj;**
- **pravosodni organi, vključno z organi odkrivanja kaznivih dejanj, morajo posvetiti večjo pozornost odkrivanju, zavarovanju in odvzemu protipravne premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj;**
- **zagotoviti je potrebno dosledno izvajanje in skozi daljše obdobje tudi povečati števila finančnih preiskav, ki bi morale vzporedno potekati s preiskovanjem kaznivih dejanj z namenom, da se odkrije, zavaruje in odvzame protipravna premoženjska korist in ugotovi, ali v zvezi z morebitnim prikrivanjem tega premoženja obstajajo tudi elementi kaznivega dejanja pranja denarja;**
- **ustanovitev posebne strokovne skupine ali kontaktne točke za izmenjavo izkušenj na področju preiskav, pregona in sojenja v zadevah pranja denarja in financiranja terorizma oz. financiranja terorističnih aktivnosti;**
- **skozi pritožbene postopke je potrebno doseči jasne in trdne dokazne standarde pri dokazovanju predhodnega kaznivega dejanja v primerih avtonomnega pranja denarja, ki jih lahko s svojimi odločitvami pomagajo izoblikovati pritožbene instance, pri čemer je potrebno imeti v vidu posebno vlogo, ki jo ima s svojimi odločitvami Vrhovno sodišče;**
- **potrebno je okrepiti nadzor predvsem nad gotovinskimi transakcijami in prenosi gotovine, ki so kakorkoli povezane z visokotveganimi državami in območji, ki se nahajajo na seznamih, ki jih sestavljajo mednarodne organizacije in Urad.**

Navedene predloge ukrepov in še druge ukrepe v zvezi s celotnim sistemom boja proti pranju denarja, je Urad v sodelovanju z ostalimi organi in institucijami predstavil v akcijskem načrtu za izboljšanje sistema za boj proti pranju denarja in financiranja terorizma, ki ga je decembra 2010 posredoval v obravnavo Vladi RS¹⁴.

¹⁴ Vlada RS je sprejela Skupno poročilo o izvrševanju akcijskega načrta za uresničitev priporočil Moneyvala na svoji seji dne 22. 3. 2012.

5 PREVENTIVA IN NADZOR

Delo Urada na področju preventive in nadzora je v letu 2015 obsegalo:

- pripravo predloga novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki bo nadomestil obstoječi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12 – ZIS-E in 19/14 v nadaljevanju: ZPPDFT);
- pripravo mnenj in stališč v zvezi z izvajanjem ZPPDFT in podzakonskih aktov, izdanih na njegovi podlagi;
- sodelovanje v odborih mednarodnih teles (Evropska unija, Svet Evrope), ki se ukvarjajo s preprečevanjem in odkrivanjem pranja denarja;
- nadzor nad izvajanjem določil ZPPDFT pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT;
- sodelovanje pri izobraževanju in strokovnem usposabljanju tako zaposlenih pri zavezancih po ZPPDFT kot uslužbencev v domačih državnih organih in nosilcev javnih pooblastil, sodelovanje pri izobraževanju sorodnih institucij in organov v tujini;
- tekoče urejanje internetne strani Urada v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja;

5.1 PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT**5.1.1 Priprava novega ZPPDFT**

Urad je pripravil predlog novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (v nadaljevanju: ZPPDFT-1), ki bo nadomestil obstoječi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12 –ZIS-E in 19/14; v nadaljevanju: ZPPDFT), zaradi novih pravil, ki sta jih na področju boja proti pranju denarja in financiranju terorizma sprejela FATF in EU. Februarja 2012 so namreč začeli veljati revidirani standardi FATF, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja, financiranja terorizma in po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje. Dosedanjih 40 in 9 standardov s področja financiranja terorizma je zdaj integriranih v 40 enotnih standardov. Med njimi je še posebej pomembno FATF priporočilo št. 1, ki od držav zahteva, da poleg sektorske analize tveganja izdelajo tudi nacionalno oceno tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma. Ker je FATF bistveno razširila priporočila, je bila tudi na ravni EU za uskladitev z revidiranimi mednarodnimi standardi pripravljena nova Direktiva 2015/849EU, v kateri je kot rok za njen prenos v nacionalni pravni red sicer določen 26. junij 2017, vendar pa je Evropska Komisija zaradi groženj, ki jih predstavljajo teroristični napadi, februarja 2016 objavila Akcijski načrt za okrepitev boja proti financiranju terorizma, na podlagi katerega so se države članice zavezale za predčasen prenos Direktive 2015/849/EU, to je do konca leta 2016. To pomeni, da je zaradi uskladitve slovenske ureditve z evropskim pravnim redom treba obstoječi ZPPDFT čim prej nadomestiti s popolnoma novim zakonom, še posebej, ker bo odbor MONEYVAL že v drugi polovici leta 2016 ocenjeval usklajenost Republike Slovenije z novimi mednarodnimi standardi.

Nadaljnji razlog za sprejem zakona je Akcijski načrt za izvršitev priporočil odbora MONEYVAL, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela dne 13. januarja 2011 s sklepom št. 46000-2/2010/3, s katerim je pristojna ministrstva in organe v njihovi sestavi zadožila za uresničitev priporočil odbora.

Pri pripravi zakona je bil upoštevan tudi sklep Vlade Republike Slovenije št. 02402-4/2010/17 z dne 14. julija 2011, s katerim se je Vlada Republike Slovenije seznanila s poročilom »Medresorske delovne skupine za pripravo ukrepov za preprečevanje davčnih utaj pri poslovanju z gotovino«. Sklep Vlade Republike Slovenije med drugim predvideva tudi pripravo sprememb in dopolnitev zakona, ki bi omejile gotovinsko poslovanje in omogočale tesnejše sodelovanje med FURS in Uradom.

Drugi razlogi za pripravo predloga zakona so nekatere pomanjkljivosti, ki vplivajo na učinkovitost sistema v celoti in jih je treba odpraviti z novimi zakonskimi določbami.

V zvezi z navedenim je Urad pripravil osnutek predloga zakona, ter ga dne 27. julija 2015 objavil na spletni strani Urada RS za preprečevanje pranja denarja, na spletni strani Ministrstva za finance in na Državnem portalu Republike Slovenije eUprava, v rubriki E-demokracija.

Strokovna, zainteresirana in druga javnost je svoja stališča, pripombe in predloge lahko posredovala do 27. avgusta 2015.

Urad je zaradi velikega števila prejetih predlogov in pripomb podaljšal obdobje za pripravo zakonskega besedila, zato se je le to preneslo v leto 2016.

5.1.2 Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT

V letu 2015 je Urad podal 51 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago ZPPDFT, in sicer 9 mnenj na zaprosilo nadzornih organov iz 85. člena ZPPDFT, 1 mnenje na zaprosilo tujega Urada, 3 mnenja na zaprosilo državnih organov, 9 mnenj na zaprosilo bank, 8 mnenj na zaprosilo odvetnikov ter 21 mnenj na zaprosila ostalih zavezancev in fizičnih oseb.

Urad je podal mnenja in stališča, ki so se nanašala predvsem na vprašanja operativnega značaja, kot so:

- izvajanje pregleda stranke pri sklepanju poslovnega razmerja;
- ugotavljanje dejanskega lastnika stranke;
- uporaba kvalificiranega digitalnega potrdila;
- pregled stranke preko tretje osebe;
- politično izpostavljena oseba;
- omejitev gotovinskega poslovanja;
- strokovno usposabljanje in izobraževanje;
- posodabljanje in hramba podatkov;
- hramba podatkov in dokumentacije;
- izvajanje ostalih nalog po ZPPDFT.

Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezancem in ostali zainteresirani javnosti.

5.2 DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES

5.2.1 Svet Evrope

Delo Urada je bilo tudi v letu 2015 v veliki meri osredotočeno na delovanje Posebnega odbora pri Svetu Evrope MONEYVAL.

5.2.1.1 *Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)*

*V letu 2015 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja **odbora MONEYVAL**, katerih so se udeležili tudi predstavniki Urada, njihova vsebina pa je podrobneje prikazana v nadaljevanju:*

47. plenarno zasedanje (14.4. – 17.4.2015): Na tem zasedanju je slovenska delegacija predstavila poročilo o napredku naše države na področju učinkovitosti boja proti pranju denarja in financiranju terorizma, ki je bilo tudi sprejeto. Poleg tega je bila obravnavana še cela vrsta poročil o napredku in sicer za Andoro, Bosno in Hercegovino, San Marino, Litvo, Makedonijo, Poljsko, Češko, Malto in Gruzijo. Poleg tega je bilo predstavljeno tudi poročilo Črne gore o 4. krogu ocenjevanja, ki je odkrilo večje pomanjkljivosti v njihovem sistemu preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, vezanih na ključna priporočila FATF, zaradi česar je (v skladu s Postopkovnimi pravili odbora) generalni sekretar MONEYVAL poslal opozorilno pismo vodji delegacije te države.

48. plenarno zasedanje (14.9.- 18.9.2015): na tem zasedanju sta morala Izrael in Rusija poročati o svojih programih davčne amnestije, obravnavala pa so se tudi poročila o napredku Andore, Albanije, Latvije, Slovaške, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Ukrajine, Guernseya, Gruzije, Češke in Bolgarije. Posamezne države (Isle of Man, Izrael, Madžarska, Švica) so predstavile tudi postopek in rezultate svojih projektov nacionalne ocene tveganj.

49. plenarno zasedanje (7.12.-11.12.2015): na tem zasedanju je prvič zasedala »ocenjevalna delovna skupina«, v katero je morala vsaka država (članica odbora MONEYVAL) imenovati enega predstavnika. Naloga te delovne skupine bo reševanje ključnih vprašanj, ki se bodo pojavila v zvezi s poročili posameznih držav članic v 5. krogu ocenjevanja. Na tem plenarnem zasedanju sta bili

obravnavani in sprejeti dve ocenjevalni poročili in sicer za Jersey (4. krog ocenjevanja) ter Armenijo (5. krog ocenjevanja). Poleg tega so bila sprejeta tudi poročila o napredku za Vatikan, Moldavijo, Malto, Izrael, Gruzijo, Latvijo, Ciper in Azerbajdžan. Izrael in Albanija sta moral poročati o svojih programih davčne amnestije, ki bi lahko tudi predstavljala povečano tveganje za pranje denarja in financiranje terorizma. Izbrano je bilo novo vodstvo ter biro odbora, predstavnica slovenske delegacije je bila izbrana za poročevalko odbora MONEYVAL o enakopravnosti spolov (»Gender Equality Rapporteur«).

Na vseh plenarnih zasedanjih morajo o svojih aktivnostih s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma poročati razne mednarodne organizacije (Evropska komisija, FATF, EGMONT, EAG, GIFCS, UNODC, Svetovna banka itd.).

5.2.1.2 Delovna skupina za Finančne storitve pri Svetu EU

Na podlagi revidiranih standardov FATF je Komisija EU februarja 2013 izdala predlog nove, že četrte direktive, o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma in nove uredbe o podatkih, ki spremljajo prenose sredstev. V letu 2013 so v zvezi s tem predlogom direktive na Svetu EU, v okviru Delovne skupine za finančne storitve, potekala pogajanja držav članic, ki so se na nivoju finančnih atašev nadaljevala tudi v letu 2014. Urad je s predlogi in stališči nudil strokovno podporo finančni atašejki na osmih zasedanjih delovne skupine in zasedanjih odborov COREPER in ECOFIN. COREPER je dne 18. 6. 2014 s kvalificirano večino potrdil zakonodajni paket s področja preprečevanja pranja denarja. Na podlagi splošnega pristopa je italijansko predsedstvo pričelo politični dialog z EP in EK na katerem je bil decembra 2014 dosežen politični dogovor o vsebini direktive in uredbe.

5.2.2 Evropska unija

5.2.2.1 Komisija, Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranje terorizma - EGMLTF

V letu 2015 se je predstavnik Urada udeležil dveh zasedanj Skupine strokovnjakov za pranje denarja in financiranje terorizma (»Expert Group on Money Laundering and Terrorist Financing« - EGMLTF) ustanovljene pri Evropski komisiji.

Dne 8. 1. 2015 je na petem zasedanju skupine EGMLTF predstavnica Komisije podala informacijo o trenutnem stanju pogajanj v zvezi s paketom zakonodaje s področja pranja denarja in financiranja terorizma. Glede na to, da je bil dosežen politični dogovor je Komisija predvidevala, da bo Direktiva predvidoma objavljena v Uradnem listu EU junija 2015, septembra 2015 pa bo Komisija organizirala delavnice na temo njenega prenosa v nacionalne zakonodaje, ki je dve leti po objavi v Uradnem listu, torej do junija 2017. Do takrat bo objavljeno tudi poročilo delovne skupine odbora EGMLTF o nadnacionalni oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma na ravni EU. V nadaljevanju sta predstavnici Estonije in Španije predstavili njihove izkušnje pri izdelavi nacionalne ocene tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, druge države članice pa so bile pozvane, da v zvezi s tem predstavijo svoje izkušnje in dobre prakse. V zvezi s problematiko virtualnih valut je bil predstavljen osnutek smernic FATF, ki bo obravnavan na februarskem zasedanju FATF. Države članice so bile pozvane, da Komisijo informirajo o aktivnostih, ki v zvezi z virtualnimi valutami potekajo v posameznih državah. Predsednik pododbora za boj proti pranju denarja - AMLC pri združenem odboru ustanovljenem za koordinacijo aktivnosti evropskih nadzornikov je predstavil aktivnosti odbora v zvezi z smernicami o nadzoru na podlagi ocene tveganja, ki bodo v javni obravnavi aprila 2015 in predvidoma izdane konec leta 2015.

Dne 5. 10. 2015 se je predstavnik Urada udeležil šestega zasedanja skupine EGMLTF pri Evropski Komisiji. Večji del zasedanja je bil posvečen aktivnostim v zvezi z izdelavo nadnacionalne ocene tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma na ravni EU (»SNRA – Supranational Risk Assessment«). Poudarjeno je bilo, da SNRA ne bo skupek posameznih nacionalnih ocen tveganj, temveč bo Komisija izdelala poročilo, ki bo zajemalo področja notranjega trga na katerih obstajajo večja tveganja povezana s posameznim sektorjem in najbolj razširjene metode storilcev kaznivih dejanj pranja denarja. Pri izdelavi poročila bodo poleg Komisije sodelovali tudi ad hoc delovna skupina, ustanovljena v okviru EGMLTF, drugi strokovnjaki držav članic, EU institucije (ESAs), FIU Platform in po potrebi tudi drugi deležniki. Komisija bo v ta namen organizirala več delavnic, zato je pozvala države članice naj določijo nacionalnega koordinatorskega, ki bo zadolžen za koordinacijo aktivnosti, predvsem v smislu, da se bodo delavnic, glede na njeno vsebino, udeležili ustrezni strokovnjaki, ki razpolagajo s podatki in informacijami s svojega področja dela.

5.2.2.2 *Delavnica za pomoč državam članicam EU pri prenosu Direktive 2015/849/EU v nacionalne zakonodaje*

Predstavnik Urada se je v letu 2015 v Bruslju udeležil dveh delavnic pri Evropski komisiji v zvezi s prenosom *Direktive 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma* in Uredbe 205/847/EU o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev.

Dne 25. 9. 2015 je Komisija na prvi delavnici pojasnila, da moramo države članice Direktivo 2015/849/EU prenesti v nacionalne zakonodaje do 26. 6. 2017. Za pospešitev postopkov in pomoč državam članicam bo Komisija predvidoma organizirala šest delavnic, na katerih bodo lahko države izpostavile probleme in zahtevale pojasnila v zvezi s prenosom obeh dokumentov, izmenjale izkušnje in rešitve, ali zaprosile za bilateralna srečanja z ekipo Komisije, pristojne za prenos direktive. Države članice smo Komisiji posredovale podatke o osebah, ki v posamezni državi predstavljajo kontaktno točko za komunikacijo med njo in Komisijo (v Sloveniji je to predstavnik Urada). Komisija je vzpostavila tudi funkcionalni elektronski predal kamor se lahko naslovijo vsa vprašanja povezana z Direktivo 2015/849/EU. Na prvi delavnici je Komisija ponudila možnost, da bi se delavnic po potrebi lahko udeležile tudi druge skupine strokovnjakov, kot so »*Anti-Money Laundering Committee*«, »*ESAs*«, »*Expert Group on Gambling Services*«. Države članice so bile pozvane, da izdelajo plan prenosa Direktive v nacionalno zakonodajo, da pošljejo Komisiji predlog tem za obravnavo, izdelajo korelacijske tabele in jo obvestijo o končanem prenosu. Največ nejasnosti je v zvezi z uvedbo obveznih registrov dejanskih lastnikov, kar je bila tudi tema prve delavnice. Komisija se je zavezala, da bo v zvezi z odprtimi vprašanji državam posredovala pisna pojasnila, ki pa ne bodo imela statusa uradnega stališča Komisije.

Dne 27. 11. 2015 se je predstavnik Urada v Bruslju udeležil druge delavnice pri Evropski komisiji v zvezi s prenosom Direktive 2015/849/EU. Na delavnici so države članice najprej predstavile trenutno stanje, oziroma fazo postopkov v zvezi s prenosom direktive. V nadaljevanju je sledila razprava in izmenjava izkušenj v zvezi z implementacijo določil Direktive 2015/849/EU, ki se nanaša na informacije o dejanskih lastnikih in igrah na srečo. Predstavnik Velike Britanije je predstavil njihov projekt uvedbe osrednjega registra dejanskih lastnikov. Vse pravne osebe bodo morale do aprila 2016 pridobiti informacije o svojih dejanskih lastnikih in jih nato do junija 2016 posredovati v register. Podatki vpisani v register bodo javni, saj menijo, da bo transparentnost med drugim privabila tuje investitorje. Če pravne osebe ne bodo izvedle ustreznih ukrepov za ugotovitev njihovih dejanskih lastnikov bo storjeno kaznivo dejanje. Uvedli bodo tudi poseben register trustov, ki v skladu z njihovo zakonodajo niso pravne osebe. Komisija je pojasnila, da v primerih, ko trusti na teritoriju države članice ustvarjajo prihodek in zaradi tega nastane davčna obveznost, morajo biti vpisani v register te države članice. V zvezi z obsegom subjektov, ki morajo biti vpisani v register je bilo pojasnjeno, da se mora v register vpisati čim več subjektov saj načelo pristopa na oceni tveganja v tem primeru ne velja. Drugi del delavnice se je nanašal na vprašanja povezana z igrah na srečo. Precej držav bo v primerih ugotovljenega neznatnega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma uveljavilo možnost delne ali popolne izključitve nekaterih iger na srečo iz izvajanja določb Direktive 2015/849/EU kot to Direktiva 2015/849/EU tudi dovoljuje. Komisija je tudi opozorila, da bodo morale države članice notificirati vsako izjemo še pred njenim sprejemom v skladu z novo »*Direktivo 2015/1535/EU z dne 9. 9. 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe*«

5.2.2.3 *Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije*

V Bruslju so v letu 2015 potekali trije sestanki FIU Platform v organizaciji Evropske komisije, od katerih se je dveh udeležil tudi predstavnik Urada. Sestanka sta potekala 3.3.2015 in 1.6.2015. Glavne teme sestankov FIU Platform v letu 2015 so bile: izboljšanje mednarodnega sodelovanja, združevanje dveh informacijskih sistemov za izmenjavo podatkov FIU.NET in SIENA ter boj proti financiranju terorizma.

5.3 SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU

Na podlagi 6. točke prvega odstavka 43. člena ZPPDFT in Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/08) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT poskrbeti za strokovno usposabljanje vseh delavcev, ki opravljajo naloge po ZPPDFT. Pri strokovnem usposabljanju na podlagi 70. člena ZPPDFT sodeluje tudi Urad.

Na tej podlagi so predstavniki Urada v letu 2015 izvedli skupno 28 ur 25 min predavanj na različnih seminarjih doma in v tujini.

5.3.1 Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji

Predavanja, ki so jih predstavniki Urada izvedli v Sloveniji, so bila namenjena predvsem delavcem bank, menjalnic, članom borze vrednostnih papirjev, članom družb za upravljanje, itd. Med pomembnejšimi predavanji naj omenimo naslednje:

- v februarju, aprilu, septembru in novembru 2015 je v okviru Združenja bank Slovenije (v nadaljevanju: ZBS) potekalo izobraževanje na temo preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za zaposlene v menjalnicah (3h);
- v mesecu marcu, aprilu in maju sta predstavnika Urada na povabilo komercialnih bank izvedla izobraževanje na temo tipologij pranja denarja z obravnavo praktičnih primerov (4h 45min);
- v okviru Združenja članov borze vrednostnih papirjev je predstavnik Urada v mesecu maju sodeloval na Posvetu, ter predstavil novosti na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, tipologije pranja denarja, kazniva dejanja povezana z vrednostnimi papirji in skladi, obseg pranja denarja v sektorju vrednostnih papirjev in skladov v Sloveniji itd. (1h 30min);
- v septembru sta predstavnika Urada, v okviru ZBS sodelovala na seminarju: Odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (1h 30min);
- na povabilo Banke Slovenije je predstavnik Urada v mesecu septembru sodeloval pri Seminarju na temo preiskovanja, pregona in sojenja primerov finančnega kriminala v finančnih institucijah (1h);
- v mesecu oktobru je predstavnik Urada na povabilo Ministrstva za finance predstavil delovanje Urada (1h);
- predstavnik Urada sta v oktobru na povabilo Združenja družb za upravljanje predstavila novosti in prakso na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (1h 30min);
- v okviru rednega letnega posveta, ki ga organizira Združenje bank Slovenije, sta predstavnika Urada novembra 2015 za uslužbenke bank izvedela predavanje v zvezi z novostmi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter predstavila tipologije pranja denarja (2h);
- na povabilo Pravne fakultete je predstavnik Urada v mesecu decembru študentom predstavil delovanje Urada (2h 40min).

5.3.2 Strokovna usposabljanja in predavanja v tujini

- Predstavnik Urada je v mesecu maju in septembru (v okviru OSCE Mission in Kosovo) predaval na temo Zakona o preprečevanju pranja denarja, organov EU, ki delujejo proti korupciji, ter predstavil primere pranja denarja (8h);
- Predstavnica Urada je v decembru v okviru Sveta Evrope sodelovala na 49. Plenarnem zasedanju (15 min).

5.4 NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH

5.4.1 Postopek o prekrških

Urad je na podlagi Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 70/06 s spremembami; v nadaljevanju: ZP-1) postal prekrškovni organ, saj izvaja nadzorstvo nad izvrševanjem ZPPDFT, vključno z nadzorom nad izvajanjem podzakonskih predpisov, sprejetih na njegovi podlagi. Iz predlagatelja postopka o prekršku se je tako Urad preobrazil v prekrškovni organ, ki ima v hitrem postopku velika pooblastila odločanja o prekršku in sankciji. Urad tako ne le odkriva prekrške, pač pa praviloma zanje izreka tudi sankcije.

Na Uradu vodi postopek o prekršku in odloča v hitrem postopku pooblaščen uradna oseba, ki po uradni dolžnosti izda odločbo v obliki opozorila, opomina ali odločbe in izreče globo.

Na podlagi prvega odstavka 55. člena ZP-1 Urad kot prekrškovni organ po uradni dolžnosti, brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku.

Za delo Urada za izvajanje nalog s področja prekrškov so zagotovljeni ustrezni pogoji. Zagotovljeni so ustrezni prostori in ustrezna informacijsko – komunikacijska oprema.

5.4.2 Urad kot prekrškovni organ

5.4.2.1 *Splošna ocena stanja*

ZPPDFT ima podrobno opredeljene kršitve zakona, pri čemer je tudi krog oseb, katerih ravnanja so sankcionirana, bolj natančno določen oziroma definiran (opredeljene so kršitve registriranih overiteljev kvalificiranih digitalnih potrdil, kršitve tretjih oseb, kršitve oseb, ki opravljajo dejavnost prodaje blaga).

Kršitve ZPPDFT so strukturirane glede na težo prekrška na:

- najtežje (zagrožena globa za pravno osebo je od 12.000 do 120.000 EUR, za odgovorno osebo je od 800 do 4.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 4.000 do 40.000 EUR),
- težje (zagrožena globa za pravno osebo je od 6.000 do 60.000 EUR, za odgovorno osebo je od 400 do 2.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 2.000 do 20.000 EUR),
- in lažje kršitve (zagrožena globa za pravno osebo je od 3.000 do 30.000 EUR, za odgovorno osebo je od 200 do 1.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 1.000 do 10.000 EUR).

V skladu z ZPPDFT Urad ni edini nadzornik nad izvajanjem določil zakona pri zavezancih, ampak so tudi t.i. primarni nadzorniki (BS, ATPV, AZN, TIRS, itd.), ki v skladu s svojimi pooblastili nadzirajo poslovanje in posledično tudi ustrezno izvajanje določil ZPPDFT pri posameznem segmentu zavezancev. Nadzorniki so dolžni o vseh ugotovljenih kršitvah zakonodaje s področja pranja denarja in financiranja terorizma ukreniti vse kar je potrebno, da se kršitev odpravi, pri čemer lahko izvedejo tudi prekrškovni postopek, in o vseh svojih ukrepih obvestijo Urad. Urad je tako sekundarni nadzornik in nima inšpekcijskih pooblastil.

Urad v letu 2015 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s strani drugih nadzornih organov.

Ocenjujemo, da bi bil sistem nadzora nad izvajanjem določil ZPPDFT bistveno bolj učinkovit, v kolikor bi Urad imel tudi inšpekcijska pooblastila. Sedaj je Urad sicer prekrškovni organ, vendar pa mu trenutno veljavni zakon ne omogoča izvajanje inšpekcijskih nadzorov pri samih zavezancih, t.j. nima pristojnosti izvajati inšpekcijskega nadzora v smislu Zakona o inšpekcijskem nadzoru oz. drugih specialnih zakonov, ki urejajo pooblastila drugih inšpekcijskih organov. S spremembo obstoječega ZPPDFT in podelitvijo inšpekcijskih pooblastil Uradu bi se praksa izvajanja inšpekcijskih pregledov na področju ZPPDFT poenotila, predvsem pa bi se vzpostavil učinkovitejši nadzor na tem področju.

5.4.2.2 *Druge kršitve*

V letu 2015 je Urad pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT evidentiral 3 kršitve v zvezi z nepopolnim sporočanjem podatkov o gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR. V vseh navedenih primerih je šlo za lažje kršitve določb ZPPDFT, zato je Urad v skladu s 1. točko drugega odstavka 85. člena ZPPDFT od organizacij zahteval odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti posredovanih obrazcev. V letu 2009 (70 kršitev), 2010 (61 kršitev), 2011 (27 kršitev) 2012 (28 kršitev), 2013 (14 kršitev), 2014 (6 kršitev). V letih 2013, 2014 in 2015 je bilo tako evidentiranih in naknadno odpravljenih veliko manj kršitev kot prejšnja leta, kar kaže na bolj dosledno upoštevanje določb ZPPDFT v zvezi s sporočanjem podatkov Uradu.

Nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT opravljajo poleg Urada v okviru svojih pristojnosti (na podlagi 87. člena ZPPDFT) tudi nadzorni organi. V letu 2015 so nadzor opravili:

- Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so v letu 2015 pregledali 32 zavezancev. V 8 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek s sklepom ustavljen. V enem primeru je bil izrečen opomin, zaradi ugotovljenih nepravilnosti oz. pomanjkljivosti, ki so jih zavezanci v večini primerov tudi takoj oz. v postavljenem roku odpravili, pa je bilo izrečenih 5 opozoril po Zakonu o prekrških in po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.
- Banka Slovenije je v letu 2015 opravila preglede poslovanja pri 23 menjalcih oziroma na skupaj 33 menjalnih mestih. Pri pregledih poslovanja menjalcev ni bilo ugotovljenih kršitev s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

- Inšpektorji Banke Slovenije so pri bankah, podružnicah bank tretjih držav in bankah držav članic, ki ustanovijo podružnico v RS oziroma so pooblaščenec neposredno opravljati bančne storitve v RS opravili skupaj 5 nadzorov.
- Agencije za trg vrednostnih papirjev je v letu 2015 opravila pregled poslovanja borznoposredniške družbe, ter ji izdala dve priporočili za izboljšanje poslovanja.
- Finančna uprava RS je v letu 2015 opravila nadzor nad spoštovanjem določb ZPPDFT pri koncesionarjih, ki prirejajo posebne igre na srečo v igralnicah oziroma igralnih salonih. V enem primeru bo prekrškovni organ zoper koncesionarja uvedel postopek o prekršku.

5.4.3 Analiza podatkov iz letnih poročil o notranji kontroli organizacij iz 4. člena ZPPDFT

V skladu s 5. členom Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS št. 10/2008) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT, če Urad tako zahteva, v pisni obliki sestaviti letno poročilo o izvajanju notranje kontrole in ukrepov v preteklem letu in ga Uradu posredovati najkasneje v 15 dneh od prejema zahteve. V Uradu so bili analizirani podatki iz poročil, ki so jih banke pripravile za leto 2015.

5.4.3.1 *Bančni sektor*

Primerjava podatkov iz poročil bank za leti 2014 in 2015 kažejo, da je v primeru 10 bank prišlo do zmanjšanja števila izvedenih gotovinskih transakcij, ki so presegale vrednost 30.000,00 EUR in so bile sporočene Uradu. O gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR, od skupno 20 bank niso poročale 4 banke, saj ni bilo prekoračitve zakonsko določenega zneska, oziroma je šlo za negotovinsko poslovanje.

Iz prejetih podatkov je nadalje razvidno, da so banke v letu 2015 sporočile Uradu podatke o sumljivih transakcijah na 427 obrazcih¹⁵, torej na 41 obrazcih več kot leta 2014 (skoraj 11% povečanje števila posredovanih obrazcev glede na leto prej).

Pooblaščenec se na podlagi diskrecijske pravice, ki mu jo daje podzakonski akt, lahko odloči, da transakcije ali stranke na prijavi Uradu, če presodi, da v zvezi z določeno transakcijo ali stranko niso podani razlogi za sum pranja denarja in financiranja terorizma. V letu 2015 je bilo takšnih primerov 83, v letu 2014 pa 82.

ZPPDFT v 24. členu dopušča možnost, da organizacije iz 4. člena ZPPDFT prepustijo pregled stranke tretji osebi. To možnost je v letu 2015 koristilo 13 bank, in sicer je bilo opravljenih 515 pregledov strank preko tretjih oseb. V letu 2014 je bilo takih primerov 453, in sicer pri 10 bankah.

5.5 OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV

Urad obvešča javnost oziroma komunicira z mediji izključno preko Službo za odnose z javnostmi Ministrstva za finance. Slednja je v letu 2015 Uradu posredovala preko 20 vprašanj različnih TV postaj, dnevnikov, tednikov ter Urada Vlade za komuniciranje. Vprašanja so se nanašala na naslednja področja oziroma teme:

- nadzor nad morebitnimi transakcijami v tujino oziroma davčne oaze;
- primeri sumov pranja denarja, ki jih Urad prijavi policiji ali tožilstvu;
- povečan obseg poslovanja z gotovino v valuti CHF;
- nakazila v vrednosti nad 30.000 EUR (drugi odstavek 38. člena ZPPDFT);
- organiziranje nedovoljenih denarnih verig;
- sporazum med EU in Švico o izmenjavi bančnih podatkov;
- včlanjenost v mednarodne organizacije;
- nakup službenih vozil v preteklih 5 letih;
- nadzorni/inšpekcijski/pritožbeni.. postopki, ki jih izvajajo organi državne uprave in preko katerih lahko državljani prijavijo kršitve predpisov;
- avtorske in podjemne pogodbe;
- izvajanje pripravništev;
- klimatizirani prostori Urada;

¹⁵ Podatke o sumljivih transakcijah zavezanec posredujejo Uradu na predpisanih obrazcih, ki pa so lahko medsebojno povezani ali po osebah ali produktu. Urad lahko na podlagi več obrazcev odpre samo eno zadevo in tudi šteje, da je prejel od zavezanca samo eno prijavo. Zaradi navedenega se podatki o številu prijav, ki jih navajamo v točki 3.1.1 in številu obrazcev iz točke 5.4.3.2 ne ujemajo.

- najem nepremičnin s strani Urada;
- ocenjevanje javnih uslužbencev, itd..

Poleg omenjenega je Urad v letu 2015 prejel tudi 6 vprašanj, ki so se nanašala na točno določene primere, zato je v zvezi njimi lahko posredoval le pojasnilo, da ne more razkrivati podatkov o konkretnih zadevah, ki so označene z ustrezno stopnjo tajnosti po Zakonu o tajnih podatkih.

5.6 INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

Skladno s 4. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/06 – ZDavP-2 in 23/14; v nadaljevanju: ZDIJZ) je informacija javnega značaja vsaka informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Na podlagi 5. člena ZDIJZ so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim in fizičnim osebam, pri čemer ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali pa pridobi njen prepis, fotokopijo, ali njen elektronski zapis. Organ lahko v skladu z določbo 26. člena ZDIJZ v celoti ali delno zavrne zahtevo prosilca samo, če ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument pomeni izjemo iz 6. člena ZDIJZ, razen če je javni interes do razkritja informacije močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.

V skladu s 37. členom ZDIJZ in 27. členom Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) je Urad do konca meseca januarja tekočega leta dolžan pripraviti letno poročilo o izvajanju ZDIJZ za preteklo leto.

V letu 2015 Urad ni prejel zaprosil za posredovanje informacij javnega značaja.

6 MEDNARODNO SODELOVANJE

Pravna podlaga za mednarodno delovanje Urada je določena s 65., 66. in 67. členom Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, ki pooblašča Urad, da izmenjuje podatke s tujimi organi, pristojnimi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Poglavje omenjenega zakona, ki se nanaša na mednarodno sodelovanje tudi določa pogoje, pod katerimi lahko Urad začasno ustavi transakcijo na pobudo tujega organa oz. mu omogoča, da v okviru svojih nalog preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pošlje pisno pobudo tujemu organu za zaustavitev transakcije v primeru utemeljenega suma pranja denarja ali financiranja terorizma.

Urad ima določene pristojnosti tudi na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198 o pranju, odkrivanju, zasegu in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem in o financiranju terorizma, ki jo je Slovenija podpisala 28. 3. 2007, ratificirala 26.4.2010, veljati pa je pričela 1.8.2010. Urad je v konvenciji predviden kot centralni organ, preko katerega bi šla vsa zaprosila in zahtevki, ki se nanašajo na pranje denarja, odkrivanje, zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem pranja denarja in financiranjem terorizma.

V nadaljevanju prikazujemo aktivnosti Urada na področju mednarodnega sodelovanja in sicer ločeno za področje multilaterale in bilaterale.

6.1 MULTILATERALNO SODELOVANJE

V tem delu predstavljamo aktivnosti Urada, ki so se leta 2015 (kot tudi v preteklih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, medtem ko so aktivnosti Urada v okviru Sveta Evrope in Evropske Unije podrobneje opisane v poglavju »Preventiva in nadzor«.

6.1.1 Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT¹⁶

V letu 2015 sta bila organizirana dva sestanka predstavnikov uradov, članov skupine EGMONT in sicer od 25. 1. - 30. 1. 2015 v Berlinu ter od 7. 6. - 12.6.2015 na Barbadosu. Berlinskega zasedanja sta se udeležila dva predstavnika Urada, medtem ko se plenarnega zasedanja na Barbadosu ni udeležil nihče iz naše inštitucije.

Na plenarnem zasedanju na Barbadosu so bili v skupino EGMONT sprejeti štirje uradi iz naslednjih držav: Kambodža, Kuba, Nepal in Niger, tako da se je skupno število vseh uradov povzpelo na 151.

V nadaljevanju predstavljamo delo predsedstva skupine EGMONT in njenih posameznih delovnih skupin:

Na sestanku predstojnikov vseh uradov je bila dogovorjeno, da bo skupina EGMONT na področju preprečevanja pranja denarja, predvsem pa v zadnjem času zelo aktualnega financiranja terorizma ter boja proti ISIL, še tesneje sodelovala s finančnimi ministri »velikih 20« (G20), FATF ter Varnostnim svetom ZN. Potrdili so novo strukturo delovnih skupin in sicer naj bi bile po novem štiri (prej pet) in sicer za: mednarodno izmenjavo podatkov na področju PPD/FT; za članstvo, podporo in skladnost; za politiko in postopke ter tehnično pomoč in izobraževanje. Predstojniki uradov so odobrili povečanje števila zaposlenih v sekretariatu skupine, višino prispevkov posameznih uradov za članstvo v skupini EGMONT (2016-2019) ter njen proračun (2015-2016).

Predsedstvo skupine EGMONT je v letu 2015 ponovno poudarilo pomembnost tesnega sodelovanja s FATF ter večjo vlogo skupine pri delu te organizacije. Podan je bil predlog, da bi se spremenil sedež skupine EGMONT (ki je trenutno v Torontu, v Kanadi), zaradi česar je bila ustanovljena tudi posebna delovna skupina. Večje število terorističnih napadov v letu 2015 naj bi bila spodbuda za še tesnejše sodelovanje vseh uradov, predvsem proti tako imenovani ISIS. Predsednik skupine je postal direktor perujskega urada za preprečevanje pranja denarja.

Predstavniki pravne delovne skupine so sklenili, da bodo zaprosila uradov iz Slonokoščene obale, Kosova, Nikaragve, Tonga in Turkmenistana za članstvo v skupini EGMONT ponovno obravnavana

¹⁶ Skupina EGMONT je bila ustanovljena 8. 6. 1995 v Bruslju z namenom izboljšanja mednarodnega sodelovanja med sorodnimi uradi na področju boja proti pranju denarja, naš Urad pa je bil eden izmed njenih ustanovnih članov. Konec leta 2011 je skupina EGMONT združevala 127 uradov iz celega sveta. Cilj skupine je vzpostavljanje in razvijanje sodelovanja med članicami, izmenjava informacij, izobraževanje in razvoj novih uradov po svetu. Pod njenim okriljem delujejo štiri delovne podskupine in sicer za pravne zadeve, za izobraževanje (s podskupino za informacijsko tehnologijo), za pomoč tistim državam, ki ustanavljajo sorodne urade, in podskupina za operativne zadeve.

na naslednjem zasedanju, ki bo potekalo februarja 2016 v Monte Carlu, saj vsi pogoji za članstvo še niso bili v celoti izpolnjeni. Za pomoč El Salvadorju je bila ustanovljena posebna skupina (sestavljena iz predstavnikov Argentine, Mehike in Peruja), ki bo pripravila načrt za izboljšanje sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v tej državi. Predstavniki te skupine so predlagali, naj se uradoma iz Paname ter Nigerije izda opozorilo zaradi neizpolnjevanja njunih obveznosti. Ta skupina je poudarila, da članstvo ni odvisno od mednarodnega priznanja države, iz katere prihaja posamezni urad, vendar pa imajo vseeno predstojniki uradov pravico, da sprejmejo ali zavrnejo zaprosilo določenega urada za članstvo v skupini EGMONT. V okviru pravne skupine deluje podskupina za avtonomijo ter neodvisnost uradov, članic skupine EGMONT. Sestavljajo jo predstavniki Francije, Nizozemske, Čila, Indije, Mehike, Norveške in Južne Afrike, pri njihovem delu jim bosta pomagala FATF in Svetovna banka. Poleg tega je bila ustanovljena tudi podskupina (s predstavniki iz Španije, Senegala, Amerike in Albanije), ki bo pripravila vse potrebno za čim lažji prestop v novo strukturo delovnih skupin, med drugim tudi spremenjene pravilnike o članstvu v posamezni skupini ter interni kontroli.

Delovna skupina za sprejem novih članic je potrdila, da se bo matrika s prispevki posameznih uradov za članstvo obnavljala vsaki dve leti. Pojavila pa se je tudi potreba po posodobitvi strategije nudenja pomoči posameznim regijam, predvsem azijski, pacifiški, bližnjevzhodni ter afriški, ki bi omogočala hitrejše vzpostavljane učinkovitih sistemov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma na teh področjih.

Delovna skupina za izobraževanje je izbrala svojega novega podpredsednika, ki prihaja iz kanadskega urada, medtem ko je njen predsednik direktor liechtensteinskega urada za preprečevanje pranja denarja. Predstavljena so bila poročila z naslednjih seminarjev: poročilo z uspešnega seminarja strateške analitike, ki je potekal v Limi, v Peruju. Pripravili so načrt seminarjev, ki naj bi potekali v Maroku (konec leta 2015 – »Izobraževanje ocenjevalcev«); v Saudovi Arabiji (v začetku leta 2016 – »Strateška analitika«); v Parizu (8.2. – 12.2.2016 – »Globalna strateška analitika«) itd.. Za tekmovalce najboljših zadev s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma je bilo prijavljenih 10 uradov, zmagovalca sta bila filipinski in kamboški urad. Ta skupina je v času plenarnega zasedanja skupine EGMONT na Barbadosu organizirala devet seminarjev z različno tematiko, katerih se je udeležilo veliko predstavnikov različnih uradov.

Povzetek dogajanja »regionalnih« sestankov je naslednji:

- »Ameriška regija« je potrdila matriko prispevkov za članstvo v skupini za obdobje 2016-2019 ter posodobila svoj akcijski načrt. Diskusija je tekla predvsem o: slabostih te regije v zvezi s preprečevanjem financiranja terorizma ter nadaljnjih aktivnostih v boju proti ISIL; korupciji v javnem sektorju, športu, trgovanju z orožjem; definiciji politično izpostavljene oseb. Argentinski urad se je ponudil, da gosti plenarno zasedanje uradov skupine EGMONT poleti 2018.
- »Azijska in pacifiška regija« je ravno tako diskutirala o matriki prispevkov ter akcijskemu načrtu ter vključevanju uradov (ki zaenkrat še niso člani skupine) v mednarodno izmenjavo podatkov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.
- »Vzhodna in južna afriška regija« je diskutirala o strateškem načrtu, ki naj bi ga predložila skupini EGMONT, vendar bodo zaprosili za natančnejše podatke o zadevah, ki naj bi jih načrt vseboval. Poudarjen je bil pomen vključevanja predstavnikov te regije v delovne skupine, Namibija pa se je ponudila kot gostiteljica sestanka delovnih skupin v letu 2018.
- »Evro-azijska regija« je obnovila svoj akcijski načrt na podlagi povratnih informacij predstavnikov njenih članic, medtem ko so v zvezi z matriko prispevkov uradov za njihovo članstvo v skupini, predstavniki posameznih uradov izrazili zaskrbljenost zaradi višjih stroškov.
- »Evropska regija I« je potrdila svoj poslovni načrt ter odobrila ustanovitev skupine za »uporabo posredovanih podatkov«.
- »Evropska regija II« je obnovila svoj poslovni načrt na podlagi prispevkov predstavnikov njegovih držav članic ter ga posredovala Sekretariatu. V prihodnje naj bi se ta skupina bolj ukvarjala s sodelovanjem z organi odkrivanja in pregona, tveganjem povezanim s prehodi čez mejo in mednarodnim sodelovanjem.
- »Bližnje vzhodna in severno afriška regija« je diskutirala predvsem o regionalnem sodelovanju na področju preprečevanja financiranja terorizma ter boja proti ISIL. Večji poudarek naj bi bil namenjen izobraževanju s področja operativne in strateške analitike, zato bi bilo potrebno organizirati še več seminarjev s tovrstno tematiko.
- »Zahodno in centralno afriška regija« je potrdila matriko s prispevki posameznih uradov za članstvo v skupini ter poudarila pomen vključevanja njenih predstavnikov v delovne skupine EGMONT. Ravno tako je bil sprejet akcijski načrt, ki je bil dopolnjen s predlogi uradov iz Gabona, Kameruna, Gane in Nigerije

6.2 BILATERALNO SODELOVANJE

V skladu z dosedanja prakso so bili za bilateralno sodelovanje v letu 2015 ravno tako značilni številni stiki med Uradom ter sorodnimi uradi iz drugih držav z namenom izmenjave podatkov v konkretnih zadevah, kot sledi v nadaljevanju.

6.2.1 Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT

Leta 2015 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT **poslal** 201 zaprosilo v 165 zadevah v 37 držav, poleg tega pa na podlagi 67. člena ZPPDFT še 53 spontanij informacij v 8 držav.

Na osnovi 66. člena ZPPDFT je Urad **prejel** 165 zaprosil v 135 zadevah iz 37 držav ter 15 spontanij informacij iz 9 držav.

Na osnovi 67. člena ZPPDFT lahko Urad posreduje podatke in informacije o strankah ali transakcijah, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma tujim sorodnim organom tudi na **lastno pobudo** ob pogoju dejanske vzajemnosti. Na tej osnovi je Urad v letu 2015 **poslal** 53 tovrstnih obvestil (v letu 2014 21), **prejel** pa 15 spontanij informacij (v 2015 13).

Tabela: Število zadev, v katerih je Urad leta 2015 na podlagi določil ZPPDFT poslal oziroma prejel zaprosila, po državah

Zap. št.	Država	Št. POSLANIH zaprosil v to državo	Število zadev	Št. PREJETIH zaprosil iz te države	Število zadev
1	AVSTRIJA	15	14	2	2
2	BELGIJA	1	1	-	-
3	BELIZE	1	1	-	-
4	BIH	7	7	4	4
5	BOLGARIJA	4	3	1	1
6	BRITANSKI DEVIŠKI OTOKI	2	1	1	1
7	CIPER	5	5	3	3
8	ČESKA	2	2	1	1
9	ČRNA GORA	4	3	1	1
10	DANSKA	-	-	1	1
11	DOMINIKANSKA REPUBLIKA	1	1	-	-
12	ESTONIJA	1	1	-	-
13	FILIPINI	-	-	1	1
14	FINSKA	1	1	-	-
15	FRANCIJA	-	-	6	5
16	GVATEMALA	2	2	-	-
17	HRVAŠKA	41	35	32	30
18	ISLE OF MAN	-	-	1	1
19	ITALIJA	35	30	42	36
20	JERSEY	-	-	1	1
21	KAJMANSKI OTOKI	-	-	1	1
22	KAZAHSTAN	1	1	-	-
23	KOSOVO	3	2	-	-
24	LATVIJA	2	2	-	-
25	LIHTENŠTAJN	1	1	-	-
26	LITVA	-	-	3	2
27	LUKSEMBURG	1	1	5	5
28	MADŽARSKA	3	3	7	7
29	MAKEDONIJA	7	6	3	3
30	MALTA	-	-	2	1
31	MOLDAVIJA	-	-	1	1

32	NEMČIJA	4	3	3	3
33	NIZOZEMSKA	4	4	-	-
34	NOVA ZELANDIJA	-	-	4	4
35	POLJSKA	3	2	-	-
36	PORTUGALSKA	2	2	-	-
37	ROMUNIJA	1	1	-	-
38	RUSIJA	12	12	5	5
39	SAN MARINO	-	-	1	1
40	SEJŠELI	-	-	1	1
41	SLOVAŠKA	3	3	1	1
42	SRBIJA	8	8	8	8
43	ŠPANIJA	2	2	-	-
44	ŠVEDSKA	1	1	-	-
45	ŠVICA	8	5	5	5
46	TAJVAN	-	-	1	1
47	UKRAJINA	5	5	2	2
48	VELIKA BRITANIJA	5	5	4	4
49	ZDA	3	3	11	10
	SKUPAJ	201		165	

V primerjavi z letom 2014, ko je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT **poslal** 216 zaprosil v 150 zadevah v 39 držav ter na osnovi 66. člena ZPPDFT **prejel** 164 zaprosil v 140 zadevah iz 33 držav, lahko ugotovimo, da se je število poslanih zaprosil zmanjšalo za 7%, število prejetih zaprosil pa je ostalo na isti ravni.

Na podlagi 67. člena ZPPDFT je Urad v letu 2014 poslal 21 obvestil na lastno pobudo (prejel jih je 13), zaradi česar lahko ugotovimo, da je **v letu 2015 prišlo do znatnega povišanja števila poslanih tovrstnih obvestil in sicer za več kot 250%, število prejetih obvestil pa je bilo višje za 15%.**

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2015 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 165 prejetih zaprosil 99 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v bazo urada sumljivih transakcij.

Kot je razvidno iz zgornje tabele, smo v letu 2015 največ podatkov izmenjali s pristojnimi uradi iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Rusije in Srbije.

6.2.1.1 Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU).

V letu 2015 je Urad še vedno usklajeval vsebino tovrstnih pisem s sorodnimi uradi iz Gvatemale, St. Maartena, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi do konca leta 2016.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2015 podpisal že 42 pisem o izmenjavi podatkov.

6.2.2 Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198

V okviru Sveta Evrope sprejeta Konvencija o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (v nadaljevanju Konvencija SE 198), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2010, je namenjena boju proti pranju denarja in financiranju terorizma. Vsebuje temeljno načelo, da morajo države podpisnice sprejeti take ukrepe, da se lahko odkrije, sledi, prepozna, zamrzne, zaseže in odvzame predmete, premoženjsko korist ali premoženje nezakonitega izvora, ki se uporablja ali je v celoti ali delno in na kakršen koli način namenjeno za

financiranje terorizma, ali premoženjsko korist iz tega kaznivega dejanja, in da v ta namen zagotovi sodelovanje v najširšem možnem obsegu. Eden njenih temeljnih elementov je tudi, da podpira neposredno komuniciranje med državami pogodbenicami in njihovimi strokovnimi organi, ter predpisuje dolžnost obveščanja med sodelujočimi organi držav pogodbenic. V Sloveniji je osrednji organ, ki je odgovoren za pošiljanje zaprosil v okviru IV. poglavja (mednarodno sodelovanje) in odgovore nanje, za izvršitev zaprosil ali za njihovo pošiljanje organom, pristojnim za njihovo izvršitev, Urad za preprečevanje pranje denarja.

Na podlagi Konvencije SE 198 je Urad v letu 2015 s strani slovenskih sodišč prejel 26 zaprosil ter eno s strani državnega tožilstva, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb glede odvzema premoženjske koristi, denarnih kazni ter tudi stroškov kazenskega postopka. Od tega je bilo 12 zaprosil neposredno posredovanih pristojnim tujim organom, od katerih je bilo potrebno dve še dopolniti z dokumentacijo povezano z ustreznim okvirnim sklepom EU, tri zaprosila pa so bila zavrnjena. Že v okviru pregleda dokumentacije na Uradu pa so bile pri petnajstih zaprosilih ugotovljene take pomanjkljivosti, da je bilo potrebno o njih sodišče obvestiti ter v desetih zadevah pozvati na dopolnitev, v petih pa nadaljnje obravnavanje zaprosila ni bilo možno.

V zvezi z izvajanjem določb Konvencije SE 198 ugotavljamo, da poznavanje njene vsebine, potrebnih pravnih podlag in drugih pogojev s strani sodišč še vedno ni na zadovoljivi ravni, saj so še vedno primeri nepopolne dokumentacije, tako z vsebinskega (zaposila za izterjavo stroškov kazenskega postopka) kot tudi formalnega vidika (npr. zaprosila so bila namenjena državam, ki Konvencije niso ratificirale, ali pa niso bili priloženi ustrezni prevodi). Kljub obširnemu pojasnilu, ki ga je Sektor za mednarodno pravno pomoč pri Ministrstvu za pravosodje posredoval Vrhovnemu sodišču v dopisu št. 560-1982/2013 z dne 24.5.2013, pravosodno osebje pogosto poenostavljeno smatra, da je Urad pristojen za vsakršno izvršitev kazenske sodbe v tujini, tudi glede neplačanih stroškov postopka. Hkrati Urad ugotavlja, da se sodišča še ne poslužujejo v zadostni meri možnosti, ki jo imajo na podlagi različnih okvirnih sklepov Sveta Evropske Unije. V več kot polovici prejetih zadev gre namreč za zaprosila eni od držav članic EU, po naših dosedanjih izkušnjah pa zaprosene države članice zahtevajo ustrezne dopolnitve zaprosila, čeprav ne gre dejansko za mednarodno sodelovanje na drugi pravni podlagi, ali pa celo zavračajo zaprosila, posredovana na podlagi Konvencije Sveta Evrope 198, z utemeljitvijo, da imajo v svoj notranji pravni red implementiran npr. Okvirni sklep Sveta Evropske Unije 2006/783/PNZ z dne 6.10.2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi, zaradi česar v postopkih odvzema premoženjske koristi postopajo v skladu z navedenim okvirnim sklepom. Republika Slovenija je ta in druge okvirne sklepe prenesla v svoj notranji pravni red z Zakonom o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 48/2013 in 37/2015, v nadaljevanju ZSKZDČEU-1). Velik del pojasnil, ki jih Urad v svojih odgovorih daje sodiščem, se zato nanašajo prav na uporabo teh določb, čeprav v teh primerih ni pristojen za posredovanje dokumentacije.

V času od 5. – 6.11.2015 je v Strasbourgu potekala 7. konferenca pogodbenic Konvencije SE 198, ki se je je udeležila uslužbenka Urada kot članica slovenske delegacije. V okviru konference, na kateri je bil poudarjen pomen Varšavske deklaracije in mednarodnega sodelovanja nasploh, še posebej v boju zoper financiranje terorizma glede na aktualno nevarnost terorizma, je bil opravljen pregled aktualnega stanja držav podpisnic oz. pogodbenic Konvencije SE 198, ki jo je ratificirala Velika Britanija, podpisala pa Litva. Obravnavano je bilo poročilo o ocenjevanju Bosne in Hercegovine glede izvajanja Konvencije SE 198, skupaj s predstavitvijo ugotovitev in priporočil, obravnavano pa je bilo tudi t.im. »follow-up« poročilo o Poljski. Podane so bile informacije o načrtovanih ocenjevanjih po posameznih državah pogodbenicah ter predvidenem seminarju za ocenjevalce v juliju prihodnje leto. Konferenca se je zaključila s pobudo za spremembo postopkovnih pravil glede časovnice in končnih rokov za predložitev relevantnih dokumentacije in informacij kot odgovor na vprašalnik v postopku ocenjevanja posamezne države kot tudi v postopku izvajanja t.im. »follow-up« ocene.

6.2.3 Ostale oblike mednarodnega sodelovanja

1. Predstavnik Urada se je udeležil delavnice o terorizmu EU-ZDA, ki je potekala v Bruslju 4.2. in 5.2.2015. Glavna tema je bila ISIL oziroma načini financiranja njenih vojaških operacij. ISIL

- naj bi se namreč financirala predvsem s prodajo in tihotapljenjem nafte ter naftnih derivatov; prodajo in tihotapljenjem predmetov kulturne dediščine; ugrabitev z odkupnino ter donacijami zalivskih držav. Predstavljeni so bili tudi ukrepi, ki bi tovrstno financiranje ISIL omejili.
2. Predstavnik Urada je dne 19.2.2015 sodeloval na delavnici FIU.NET, ki je potekala v Zagrebu. Predstavil je izkušnje slovenskega urada z izmenjavo podatkov preko te zaščitene mreže, ki jo uporabljajo uradi držav, članic EU. Poleg tega je predstavil tudi tako imenovani postopek Mat3ch, v katerem se lahko preko zapletenega kodirnega sistema ugotovi, kateri sorodni uradi obravnavajo isto osebo v zvezi s sumom pranja denarja oziroma financiranja terorizma. S tem se olajša njihovo delo in skrajša akcijski čas, kar je v zadevah s tega področja izjemnega pomena.
 3. Predstavnik Urada se je od 5.5. do 7.5.2015 v Peči na Kosovu udeležil seminarja, ki ga je na temo »Finančne preiskave, zasedg protipravne premoženjske koristi, davčna kazniva dejanja in pranje denarja« organiziral OVSE. Seminarja so se udeležili predstavniki Državnega tožilstva Kosova, kriminalistične policije, kosovskega urada za preprečevanje pranja denarja ter njihove davčne uprave. Predstavnik Urada je na seminarju sodeloval kot predavatelj.
 4. Na podlagi projekta bilateralne tehnične pomoči (pod okriljem Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije) je Urad RS za preprečevanje pranja denarja že v letih 2013 in 2014 sodeloval v projektu namenjenemu sorodnemu makedonskemu uradu. Projekt se je nadaljeval tudi v letu 2015, potekal je v dveh delih in sicer delovnih obiskih makedonskih kolegov v Ljubljani (13.5. – 15.5.2015) ter predstavnikov Urada v Skopju (7.7. – 10.7.2015). Predstavniki Urada so predstavili osnutek novega Zakona o preprečevanju pranja denarja ter kodeks integritete in profesionalne standarde finančnih inštitucij naše države. Projekt se bo predvidoma nadaljeval tudi v letu 2016.
 5. Slovenija je partnerica sosednje države Avstrije v Twinning projektu nudenja pomoči Bosni in Hercegovini pri vzpostavljanju učinkovitega sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (IPA-BIH). Nosilec projekta (ki ima 10 komponent) v naši državi je Policija (Ministrstvo za notranje zadeve), medtem ko je Urad podizvajalec določenih komponent. V letu 2015 je bilo zaradi tega organiziranih več sestankov v Sarajevu (ki so se jih udeležili tudi predstavniki Urada), kjer se je s predstavniki pristojnih inštitucij BIH usklajevala vsebina projekta. Projekt bo trajal dve leti, začel naj bi se v prvi polovici leta 2016.
 6. Predstavnik Urada sta se udeležila seminarja o preprečevanju terorizma, ki je potekal od 7.6. do 12.6.2015 v Zagrebu. Predstavljene so bile nove smernice s tega področja, zakonodajni okviri za preprečevanje financiranja terorizma ter vloga interneta in mednarodnega sodelovanja v zvezi s tem pojavom.
 7. Predstavnik Urada se je udeležil seminarja o pranju denarja in korupciji, ki je potekal v Prištini od 28.9.-1.10.2015.. Organizator je bil OVSE, predstavnik Urada je na njem sodeloval kot predavatelj.
 8. Predstavnik Urada se je udeležil konference v Pragi, ki je potekala 20.10 – 21.10.11.2015. Glavna tema je bila preprečevanje korupcije in pranja denarja, register dejanskih lastnikov, politično izpostavljene osebe ter nacionalna ocena tveganja, ki jo morajo izvesti države na podlagi spremenjenih standardov FATF.
 9. V Strasbourgu je od 16.-19.11.2015 potekalo izobraževanje s področja enakopravnosti spolov, ki se ga je udeležila tudi predstavnica Urada. Na podlagi strategije Sveta Evrope o enakopravnosti spolov 2014-2017 morajo vsi odbori, ki delujejo v okviru Sveta Evrope imenovati svojega predstavnika (»Gender Equality Rapporteur«), ki bo v okviru svojega odbora pridobival določene podatke, dajal pobude ter predlagal aktivnosti. O tem bo moral poročati Komisiji za enakopravnost spolov pri Svetu Evrope.
 10. Predstavnik Urada se je udeležil seminarja za ocenjevalce odbora MONEYVAL v 5. krogu ocenjevanja tega odbora, ki je potekal od 22.11.2015 do 27.11.2015 v Lihtenštajnu. Na seminarju so se bodoči ocenjevalci seznanili z novimi FATF standardi in metodologijo ocenjevanja učinkovitosti ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma posameznih držav.

7 DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE**7.1 ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE****7.1.1 Gibanje in struktura kadrov**

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2015 skupaj z direktorjem zaposlenih 16 delavcev. Število zaposlenih je bilo za tri uslužbenke nižje kot na dan 31. 12. 2014, in sicer zato, ker se je en uslužbenec upokojil, dve uslužbenki pa sta bili zaradi projekta centralizacije upravljanja državnega premoženja prerazporejeni na Ministrstvo za javno upravo. Nadomestne zaposlitve za navedene tri uslužbenke bomo izvršili v letu 2016. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2015 zasedenost delovnih mest 76,19%.

Izobrazbena struktura uslužbencev Urada na dan 31. 12. 2015 je razvidna iz Tabele 13.

Tabela 13: Število zaposlenih po izobrazbi v obdobju 1995 - 2015

Datum	Število zaposlenih	Stopnja izobrazbe			
		Magisterij	Univerzitetna/ Visoka	Višja	Srednja
01.01.1995	5		4		1
01.04.1995	7		5		2
01.09.1995	8		6		2
01.06.1996	10		8		2
31.12.1997	12	1	9		2
31.12.1998	12	1	9		2
31.12.1999	14	1	10		3
31.12.2000	14	2	9		3
31.12.2001	15	2	10		3
31.12.2002	15	2	10	1	2
31.12.2003	15		12	1	2
31.12.2004	17	1	13	1	2
31.12.2005	17	2	13		2
31.12.2006	16	1	13		2
31.12.2007	17	1	14		2
31.12.2008	18	1	15		2
31.12.2009	18	2	14		2
31.12.2010	18	2	14		2
31.12.2011	16	1	13		2
31.12.2012	16	1	13		2
31.12.2013	16	1	13		2
31.12.2014	19	1	16		2
31.12.2015	16	1	15		

Kot je razvidno iz gornje tabele, je bil na dan 31. 12. 2015 v Uradu zaposlen en delavec z magisterijem (6,25% delež) in 15 delavcev z univerzitetno oziroma visoko strokovno izobrazbo pravne, ekonomske, upravne in elektrotehniške smeri (93,75% delež).

7.2 FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2015 znašala 708.021,83 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 633.606,38 EUR, za izdatke za blago in storitve 68.271,85 EUR ter za plačilo članarine mednarodne organizacije EGMONT 4.408,95 EUR

Na predlog Urada se je struktura planiranih sredstev znotraj posameznih postavk do konca leta 2015 nekoliko spremenila, saj so bile med letom opravljene manjše prerazporeditve sredstev. Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 708.021,83 EUR je Urad v letu 2015 porabil 706.287,18 EUR oziroma 99,75% vseh dodeljenih sredstev.

7.3 INFORMATIKA

V letu 2015 je v Služba za informatiko Urada začela, nadaljevala oz. zaključila naslednje aktivnosti oziroma projekte:

7.3.1 Področje elektronskega sporočanja podatkov o zaprosilih s strani zavezancev ZPPDFT

Nadaljevanje pogovorov z zavezanci po ZPPDFT (predvsem bankami in igralnicami) o možnosti in načinu elektronskega pošiljanja dokumentov v odgovorih na zaprosila Urada, ki jih dnevno sporočajo zavezanci. Osnova za pogovore je bil v preteklosti pripravljen t.i. protokol izmenjave podatkov, ki določa obliko in vsebino izmenjave podatkov o zaprosilih po elektronski poti. Hkrati smo nadaljevali pogovore z Združenjem bank Slovenije (ZBS) glede testiranja in implementacije komunikacijskega vmesnika za sporočanje. Ker je za tovrstno izmenjavo podatkov zaradi racionalizacije poslovanja zainteresirana večina zavezancev bomo tudi v prihodnje iskali najoptimalnejšo rešitev, ki bi privedla k racionalizaciji poslovanja.

7.3.2 Vzdrževanje podatkovne baze in evidenčnega sistema Urada

Skozi vse leto so potekale aktivnosti administriranja podatkovne baze in boljše organizacije podatkov zaradi stalno se spreminjajočega obsega sporočanja s strani zavezancev po ZPPDFT. Aktivnosti so najbolj intenzivne v prvih mesecih leta, ko je potrebno sporočene podatke tudi urediti zaradi izdelave statistik za letno poročilo Urada.

7.3.3 Zbiranje, hranjenje in objava podatkov o transakcijah, ki jih sporočajo zavezanci na podlagi drugega odstavka 38. člena ZPPDFT

V preteklosti smo se z zavezanci dogovorili na kakšen način bodo sporočali podatke o transakcijah Uradu. V Službi za informatiko smo pripravili podatkovno strukturo in določili način pošiljanja, ki smo ga uskladili z zavezanci. Za namen hranjenja podatkov smo na podlagi dogovorjene podatkovne strukture kreirali podatkovno zbirko. V letu 2015 smo še dopolnili programske procedure za analizo podatkov v podatkovni zbirki. Prejem, shranjevanje in obdelava prejetih podatkov ter njihova objava na spletni strani Urada je naloga, ki jo v celoti zagotavlja Služba za IT.

7.3.4 Priprava statističnih podatkov in analiza gotovinskih transakcij za letno poročilo za leto 2015

Zaradi priprave letnega poročila Urada vladi je bilo potrebno (do konca februarja 2014) pripraviti podrobno statistično analizo sporočenih gotovinskih transakcij Urada s strani zavezancev v letu poprej.

7.3.5 Odkrivanje in odpravljanje napak na strežnikih

Na notranjem omrežju Urada je potrebno redno spremljati log datoteke in opraviti servisna dela zaradi programskih napak in strojnih okvar, ko se pojavijo. Takšen pregled se je vršil tedensko, po potrebi tudi pogosteje.

7.3.6 Arhiviranje prejetih zaupnih podatkov

7.3.6.1 *Egmont (ESW)*

Arhiviranje poteka v precejšnji meri avtomatizirano, tako da se ob zapustitvi seje izvede pripravljena skripta, ki poskrbi da se vsakodnevni arhiv zapiše na zunanji podatkovni nosilec. Periodično se arhiv prenese na trajnejše podatkovne nosilce.

7.3.6.2 *Podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah*

Ločeno poteka arhiviranje podatkov o gotovinskih transakcijah prejetih s strani zavezancev. Takšen način je nujen zaradi tega, ker je zakonska obveza Urada, da se podatki hranijo v nespremenjeni obliki, kot so bili dobjeni s strani posameznih zavezancev.

7.3.6.3 *Podatkov o prenosih gotovine čez državno mejo*

Podatke, ki jih Urad prejema od FURS je redno potrebno obdelati in arhivirati.

7.3.7 Priprava dokumentacije za EU projekt ePPD in sodelovanje pri pripravi dokumentacije za JN programskega vmesnika ISUPPD

Pričeli smo s pripravo dokumentacije (DIIP) za projekt ePPD – Celovita nadgradnja Informacijskega sistema Urada. V Službi smo sodelovali pri pripravi dokumentacije za JN programskega vmesnika ISUPPD.

7.3.8 Vključevanje novih sodelavcev v delovni proces Urada

V letu 2015 smo v Službi za informatiko sodelovali pri tehnično informacijski vključitvi nove sodelavke v delovni proces. Sodelavki smo priskrbeli ter konfigurirali vso potrebno informacijsko komunikacijsko opremo in jih seznanili z varnostno politiko Urada.

7.3.9 Aktivnosti izobraževanja uporabnikov

Po potrebi v službi za informatiko sodelujemo pri pripravi navodil in postopkov dela ter izvedbi izobraževanja uporabnikov evidenčnega sistema Urada.

8 POVZETEK

Poročilo o delu Urada za leto 2015 je že dvajseto poročilo Vladi Republike Slovenije, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2015 do dne 31. 12. 2015. V poročilu so predstavljeni podatki iz vseh temeljnih področij delovanja Urada (delo na področju gotovinskih in sumljivih transakcij, preventiva in nadzor ter mednarodno sodelovanje), podatki o poslovanju Urada na finančnem in kadrovskem področju ter na področju informatike, kot tudi nekateri statistični podatki o delovanju ostalih državnih organov, ki so prejemniki izdelkov Urada, oziroma Urad z njimi sodeluje pri izvajanju predpisov s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja.

8.1 Gotovinske transakcije, nakazila in prenosi gotovine čez mejo Skupnosti

V letu 2015 je Urad prejel podatke o 11.993 gotovinskih transakcijah, kar je za 12 % manj kot v preteklem letu, pri tem se je za enak odstotek zmanjšala tudi skupna vrednost transakcij. K celotnemu številu sporočenih gotovinskih transakcij so, tako kot že vsa leta poprej, največ prispevale gotovinske transakcije, sporočene iz bančnega sektorja. Konec leta 2015 je bilo v evidenčnem sistemu Urada zavedenih 566.590 gotovinskih transakcij. Po krypto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinojev družbe HIT d.d. iz Nove Gorice.

V času od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 so organizacije uradu sporočile skupno 5.285 nakazil izvršenih na račune fizičnih in pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma na račune v te države. Skupna vrednost teh nakazil je v letu 2015 znašala 899.314.039 EUR. Od tega je bilo preko 69 % vseh nakazil v skupni vrednosti 753.362.676 EUR izvršenih v imenu domačih pravnih oseb, 27,5 % vseh nakazil v skupni vrednosti 128.816.022 EUR je bilo izvršenih v imenu tujih pravnih oseb in 135 nakazil oziroma 2,5 % vseh nakazil v imenu fizičnih. Prejemniki teh nakazil so bila v večini primerov tuja podjetja, ki so prejela 98,1 % nakazil v skupni vrednosti 883.309.053 EUR.

8.2 Sumljive transakcije

Na področju sumljivih transakcij smo v Uradu leta 2015 prejeli 521 prijav, pri katerih so bili podani nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V zvezi z vsemi temi prijavami smo odprli zadeve in pričeli z zbiranjem podatkov. Skupno smo v Uradu v obdobju 1995 - 2015 v zvezi s pranjem denarja ali financiranjem terorizma odprli že 4.405 zadev. Med prijavitelji so tudi leta 2015 prevladovala banke (422 prijav ali 80,9 % delež vseh prijav). V letu 2015 je število prijav naraslo za 8,5%, medtem ko je struktura prijaviteljev ostala enaka.

Urad je leta 2015 zaključil z obravnavo v 572 zadevah, kar je 9,4 % več kot leta 2014, pri čemer smo v 259 zadevah policiji/državnemu tožilstvu posredovali obvestilo o sumljivih transakcijah zaradi suma pranja denarja ali financiranja terorizma, v nadaljnjih 107 zadevah smo pristojnim organom posredovali informacije zaradi ugotovljenega suma storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj, navedenih v 62. členu ZPPDFT, medtem ko v 206 zadevah z analizo nismo potrdili v začetku izkazanih razlogov za sum pranja denarja. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, je bilo tudi leta 2015 največ kaznivih dejanj davčne zatajitve ter zlorabe položaja ali pravic pri opravljanju gospodarske dejavnosti, pri čemer naj bi po naših ugotovitvah v kar 37% zadev sredstva izvirala iz kaznivih dejanj storjenih v tujini. Med zaznanimi tehnikami pranja denarja prednjačijo gotovinski dvigi, prenosi sredstev med računi in državami ter pologi gotovine.

8.3 Faze postopkov v zvezi s podanimi kazenskimi ovadbami za pranje denarja

Iz statističnih podatkov, ki jih Urad prejema od policije, državnih tožilstev in sodišč je razvidno, da je bilo leta 2015 s strani Policije podanih 39 novih kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, v še 9 zadevah pa so tožilstva sama pričela s pregonom. Skupaj so se tako v letu 2015 pričeli postopki s področja pranja denarja v 48 zadevah, kar je sicer manj kot leta 2014, vendar še vedno v povprečju zadnjih šestih let. Navedeno kaže na kontinuiteto obravnave tega kaznivega dejanja s strani organov pregona. Od leta 1995 dalje so se skupno pričeli postopki v 455 kazenskih zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, od česar se jih je preko 77% začelo v zadnjih šestih letih. V zvezi z vsemi temi zadevami je postopek že končan v 206 zadevah (57 zadev se je končalo z obsodilno sodbo, v 19 zadevah so bile izrečene oprostilne sodbe, v 65 zadevah se tožilec ni odločil za pregon, v 25 zadevah je tožilec odstopil od pregona, v 17 je postopek zaustavilo sodišče, 6 zadev so sodišča odstopila v reševanje tujini, medtem ko je v 12 primerih prišlo do združitve postopkov in v 5 do prekvalifikacije kaznivega dejanja), v 94 zadevah se tožilstvo še

odloča o pregonu, v 1 zadevi je tožilstvo pregon odložilo, medtem ko se 154 zadev nahaja v različnih fazah obravnave (zahteva za preiskavo, preiskava, obtožnica).

Na Uradu ugotavljamo, da se je trend povečevanja števila predkazenskih in kazenskih postopkov v zvezi s sumi storitve kaznivega dejanja pranja, nadaljeval tudi v letu 2015, hkrati pa so sodišča izrekla 12 pravnomočnih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V zadnjih šestih letih se povprečno na leto prične 59 postopkov povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, hkrati pa so sodišča v istem obdobju izrekla 54 obsodilnih sodb. Število zavrženih kazenskih ovadb s strani tožilstva se je malenkost povečalo, vendar se je po drugi strani prvič zmanjšalo število zadev, v katerih se tožilstvo še odloča ali bo nadaljevalo predkazenski ali kazenski postopek, kljub navedenemu pa se je število postopkov v fazah zahteve za preiskavo, preiskave in obtožnice (154) povečalo glede na leto 2014 za 13%.

V zvezi s sodelovanjem Urada pri odkrivanju kaznivih dejanj pranja denarja v obdobju 2010 – 2015 ugotavljamo, da je 51 % od skupno 354 predkazenskih in kazenskih postopkov s področja pranja denarja temeljilo na obvestilih Urada. Med temi zadevami se je kar 35 % odstotkov zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT, 10 % na podlagi pobud državnih organov, medtem ko se je 6 % zadev začelo na podlagi prijav različnih vrst prijaviteljev. Policija ali tožilstva so v 49% zadev preganjala kaznivo dejanje pranja denarja povsem samostojno. Navedena struktura jasno kaže na to, da sporočene sumljive transakcije zavezancev odločilno prispevajo k številu obravnavanih zadev Policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranja denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit. Hkrati pa tudi letos ugotavljamo povečanje samostojnega dela Policije in tožilstva pri odkrivanju in preiskovanju kaznivega dejanja pranja denarja, saj sta v letu 2015 na podlagi lastnih informacij podala ovadbe ali pričela postopke v 26 zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. Navedeno nakazuje predvsem na sistemsko delo Policije in tožilstva pri pregonu kaznivega dejanja pranja denarja.

8.4 Preventiva in nadzor

V letu 2015 je Urad podal 51 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago izvajanja posameznih določil ZPPDFT. Pri tem velja poudariti, da v teh primerih ni šlo za avtentično razlago zakona, saj le - to lahko poda samo zakonodajalec. Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezancem in ostali zainteresirani javnosti.

Delo Urada je bilo tudi v letu 2015 v veliki meri vezano na delovanje Posebnega odbora pri Svetu Evrope MONEYVAL. V letu 2015 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja odbora MONEYVAL, katerih so se udeležili, poleg predstavnikov Urada, tudi predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve in Banke Slovenije.

Predstavniki Urada so v letu 2015 izvedli skupno 28 ur 25 min predavanj na različnih seminarjih v Sloveniji in tujini. Seminarji oziroma sodelovanje pri različnih oblikah izobraževanj je bilo namenjeno predvsem zavezancem iz 4. člena ZPPDFT.

Urad v letu 2015 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s strani drugih nadzornih organov.

Izpostaviti velja tudi veliko število novinarskih vprašanj, na katera je Urad odgovoril preko Službe za odnose z javnostmi Ministrstva za finance.

V letu 2015 Urad ni prejel zaprosila za posredovanje informacij javnega značaja.

8.5 Mednarodno sodelovanje

Mednarodne aktivnosti Urada so se leta 2015 (kot tudi v preteklih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, Svetu Evrope in Evropski Uniji, na področju bilaterale pa izmenjavo informacij s sorodnimi tujimi organi.

V letu 2015 sta bila organizirana dva sestanka predstavnikov uradov, članov skupine EGMONT in sicer od 25. 1. - 30. 1. 2015 v Berlinu ter od 7. 6. - 12. 6. 2015 na Barbadosu. Berlinskega zasedanja sta se udeležila dva predstavnika Urada, medtem ko se plenarnega zasedanja na Barbadosu ni udeležil nihče iz naše institucije. Na plenarnem zasedanju na Barbadosu so bili v skupino EGMONT sprejeti štiri uradi iz naslednjih držav: Kambodža, Kuba, Nepal in Niger, tako da se je skupno število vseh uradov povzpelo na 151.

Leta 2015 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT poslal 201 zaprosil v 165 zadevah v 37 držav, poleg tega pa na podlagi 67. člena ZPPDFT še 53 spontanih informacij v 8 držav. Na osnovi 66. člena ZPPDFT je Urad prejel 165 zaprosil v 135 zadevah iz 37 držav ter 15 spontanih informacij iz 9 držav. V primerjavi z letom 2014, ko je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT poslal 216 zaprosil v 150 zadevah v 39 držav ter na osnovi 66. člena ZPPDFT prejel 164 zaprosil v 140 zadevah iz 33 držav, lahko ugotovimo, da se je število poslanih zaprosil zmanjšalo za 7%, število prejetih zaprosil pa je ostalo na isti ravni.

Potrebno je poudariti, da je v letu 2015 prišlo do znatnega povišanja števila poslanih obvestil na lastno pobudo (na podlagi 67. člena ZPPDFT) in sicer za več kot 250% (v letu 2014 je namreč Urad poslal 21 tovrstnih obvestil, v letu 2015 pa 53). Število prejetih tovrstnih obvestil je bilo višje za 15%, saj je bilo v letu 2014 prejetih 13 spontanih informacij s strani tujih sorodnih uradov, v letu 2015 pa 15.

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2015 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 165 prejetih zaprosil 99 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v bazo urada sumljivih transakcij.

Kot je razvidno iz zgornje tabele, smo v letu 2015 največ podatkov izmenjali s pristojnimi uradi iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Rusije in Srbije.

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU).

V letu 2015 je Urad še vedno usklajeval vsebino tovrstnih pisem s sorodnimi uradi iz Gvatemale, St. Maartena, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi do konca leta 2016.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2015 podpisal že 42 pisem o izmenjavi podatkov.

Na podlagi Konvencije SE 198 je Urad v letu 2015 s strani slovenskih sodišč prejel 26 zaprosil ter eno s strani državnega tožilstva, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb glede odvzema premoženjske koristi, denarnih kazni ter tudi stroškov kazenskega postopka. Od tega je bilo 12 zaprosil neposredno posredovanih pristojnim tujim organom, od katerih je bilo potrebno dve še dopolniti z dokumentacijo povezano z ustreznim okvirnim sklepom EU, tri zaprosila pa so bila zavrnjena. Že v okviru pregleda dokumentacije na Uradu pa so bile pri petnajstih zaprosilih ugotovljene take pomanjkljivosti, da je bilo potrebno o njih sodišče obvestiti ter v desetih zadevah pozvati na dopolnitev, v petih pa nadaljnje obravnavanje zaprosila ni bilo možno.

8.6 Informatika

Tudi v letu 2015 smo v Službi za IT Urada izvajali aktivnosti, ki se v večji meri nanašajo na upravljanje evidenčnega sistema Urada ter administriranje internega omrežja Urada. Te aktivnosti so bile operativne, izobraževalne in administrativne narave.

Med temi izpostavljam:

- Priprava vsebinske podlage za projekt ePPD – Celovite nadgradnje Informacijskega sistema Urada.
- Izvedba JN za programski vmesnik ISUPPD.

Kot operativne aktivnosti navajamo:

- različne migracije podatkovnih zbirk GT in podatkov o nakazilih znotraj notranjega omrežja Urada.
- skozi vse leto so trajajoče aktivnosti upravljanja podatkovnih zbirk z namenom boljše organizacije podatkov v zbirkah GT in podatkov sporočenih po 38. b členu ZPPDFT. Čeprav arhiviranje in varnostno kopiranje podatkov iz evidenc, ki jih upravlja Urad poteka v precejšnji meri avtomatizirano, je potrebno redno periodično preveriti ali so podatki ustrezno hranjeni.
- vzdrževanje strojne in programske opreme ter administracija notranjega omrežja Urada.

8.7 Kadrovske zadeve

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2015 skupaj z direktorjem zaposlenih 16 delavcev. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2015 zasedenost delovnih mest 76,19%.

8.8 Finančno materialno poslovanje

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2015 znašala 708.021,83 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 633.606,38 EUR, za izdatke za blago in storitve 68.271,85 EUR ter za plačilo članarine mednarodne organizacije EGMONT 4.408,95 EUR

Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 708.021,83 EUR je Urad v letu 2015 porabil 706.287,18 EUR oziroma 99,75% vseh dodeljenih sredstev.

Darko Muženič
direktor

Poslano:

1x Vlada Republike Slovenije
1x zbirka dokumentarnega gradiva